

KÖZGAZDÁSZ

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

XVII. ÉVFOLYAM, 4. SZÁM

ÁRA: 80 FILLÉR

1975. FEBRUÁR 27.

A TARTALOMBÓL

Bemutatjuk a pb-titkár

A KISZ pártirányítása

11-en a körben

Pólusok és a valóság

Fiatalkutatók tanulmánykötetéről

Politikai táborok

Az idei tavaszon is megrendezésre kerülnek a kari szintű pol-táborok, melynek időpontja az általános és a kereskedelmi karon március 6-tól 9-ig, az ipar karon pedig február 27-től, március 2-ig lesz. Az utóbbi és a kereskedelmi kar pol-táborának helye Kis-kunfélegyháza, a Városlódi Állami Gazdaság építő tábora. Az ált. karnak a Helvéciai Állami Gazdaság ad helyet. A politikai táborok foglalkoznak a nyugat-európai, dél- és közép-amerikai kommunista pártok stratégiájával, a kari KISZ-es politikai munka értékelésével. Nagy szerepet kap az értékelő taggyűlésekre való felkészítés is, az általános ka-

ron például szituáció játékokban mutatják be az értékelés elveit. Ezen a karon Gadó Ottó elvtárs tart előadást, az V. öt-éves tervről, előreláthatólag Szarvas elvtárs is meglátogatja a tábort. Az ipari karon Gyarmati István, volt ker. kari titkár tartja az előadásokat. A kereskedelmi karon szó lesz Magyarország gazdasági, politikai helyzetéről, fejlődéséről a X. és XI. kongresszus között, ezenkívül a tábor foglalkozni kíván az enyhülés és a békes egymás mellett élés politikájával. A kari vezetőségek jelentkezéseket és aktív részvételeket várnak.

Közszájon forog...

— válaszol az AIESEC

A KISZ-bizottság hirdetőtábláján, az AIESEC felirat alá jó pár nappal ezelőtt egy listát szögeztek ki: annak a 20 III. és IV. éves hallgatónak a névsora olvasható rajta, akik ezen nyáron nyugati országban tölthetik le szakmai gyakorlatukat. Vajon a kb. 600 főnyi szakmai gyakorlatra kötelezettségből miért éppen ez a húsz ember jutott a ritka lehetőséghez? Ez a kérdés a „nyertesek” nevének közzététele után több ízben elhangzott a felsőbb évfolyamosok némelyikének ajkáról — s nem is minden hátsó gondolat nélkül. Többben úgy vélik, hogy a szerencsés kiválasztottak nem az erre legérdemesebb emberek közül kerültek ki, legfőképpen azért, mert — szerintük — az AIESEC-gyakorlat lehetőségéről a tájékoztatás hiányos és szűk körű volt, a jelentkezési határidőt rendkívül rövidre szabták, és a szervezés is csaknem „titokban” folyt. Ennek következtében — szól a vád — számos olyan hallgatónak, aki minden szempontból alkalmas lett volna az utazásra, tudomásra sem volt az AIESEC létezéséről és tevékenységéről, így nem adhatta be jelentkezését sem.

A szóbeszéd — mert a vádak ebben a formában terjedtek — a fentiekért az AIESEC szakbizottságot teszi felelőssé, s megkérdőjelezi munkájuk tisztaságát. Ez viszont arra kötelezi a szakbizottságot, hogy — ha a hallgatók bizalmát nem kívánják elveszíteni — a tények erejével osszassák el az elharapódzó kételeyeket. A kérdésekre az AIESEC szakbizottság vezetője, Balogh László, valamint Veres Pál vb-titkár válaszol.

— Mit jelent valójában az AIESEC, és miről áll egyetemünkön az AIESEC szakbizottság tevékenysége?

Balogh László: Az AIESEC a közgazdasági és kereskedelmi felsőfokú tanintézmények hallgatónak nemzetközi szakmai szervezetét jelöli — francia elnevezés rövidítése. A szervezet 1948-ban alakult 6 európai ország részvételével, és az a célja, hogy az elméleti tanulmányok és a gyakorlati tapasztalatok összhangját elsősorban a különböző országok, társadalmi rendszerek közötti szakmai gyakorlatcsere útján biztosítsa. Központi szervek, a titkárságnak Brüsszel, a székhelye. Jelenleg már 53 ország mintegy 400 egyeteme (főiskolája) tagja. Évente hozzávetőleg 5 ezer hallgató multilaterális cseréjét szervezi meg, a munka jelentős részét az évenként más-más országban megrendezett konferencián végzik. Magyarország vagyis egyetemünk, 4. éve vesz részt a cserében, mindeddig azonban csak megfigyelői státuszal rendelkezünk. Évente kb. 20 hallgatónk kiküldetésére van lehetőség és megközelítőleg ugyanennyi külföldi diákol fogadunk.

Az AIESEC szakbizottság feladata kettős. Egyrészt megfelelő munkahelyet kell biztosítanunk a hozzánk érkező gyakorlatosok számára, vagyis kell találnunk 15–20 olyan vállalatot, amelyek elfogadható színvonalon, nyelvtudással foglalkoztatni hajlan-

dók a külföldiek. Másrészt meg kell szerveznünk a tőlünk kiutazók jelentkezését, elő kell készítenünk az elbírálást (a tartalmi döntés már nem a mi dolgunk, hanem a kari vezetőségeké és a VB-é). Mindkét feladat igen sok munkával jár. De eddig sikerült kielégítően elvégeznünk. Tavaly valamennyi megfelelő pályázónak megszerezünk munkahelyet, és a vendégeknek is viszonylag kiváló fogadóprogramban volt részük.

— Mi az oka annak, hogy — állítólag — az érintett közvélemény idén nem kapott kellő tájékoztatást a szakbizottság munkájáról és a külföldi gyakorlat lehetőségeiről?

B. L.: Alapvetően érzem, és több ténnyel alá tudom támasztani. 1. Októberben a klubban AIESEC-tájékoztatót rendeztünk, a tavalyi gyakorlatosok beszámolójával egybekötve. Az előre kihirdetett időpont a szüret miatt módosult ugyan, de a későbbi dátumot is közzétettük — akit igazán érdekelt, az el is jöhetett. (Megjegyzem, sajnos, alig voltak). 2. Január utolsó hetében egy feltűnő plakátot tettünk ki, azzal a szöveggel, hogy az AIESEC-gyakorlat iránt érdeklődők a beiratkozáskor figyeljék a hirdetőtáblákat. 3. Február 3–4–5-én (amikor a felsőéveseknek, még a téli gyakorlaton levőknek is be kellett jönniük beiratkozni), ismét plakátokat helyeztünk el a bejáratnál, valamint a ker-

(Folytatás a 2. oldalon)

Hétvégi reszortképzés

Politikai reszortképzés volt egyetemünkön február 15–16-án. Az újszerű, szombat délután, vasárnap tartott politikai képzés az alapszervezeti KISZ-titkárok, agit.-prop. és szervezőtitkárok részére volt kötelező, de mások is részt vehettek rajta. A program sikeresen, jó érdeklődéssel zajlott le.

Dr. Kiss Artúr, a filozófia tanszék vezetője a kongresszusi irányelvekről tartott előadást. Veres Pál az egyetemi

KISZ-bizottság tavaszi akcióprogramját ismertette, Tarsai Gyula pedig a mozgalmi élet értékelő taggyűlések előkészítéséről, s az értékelés szempontjairól tartott előadást. Végül a résztvevők kis csoportokban foglalkoztak az irányelveket feldolgozó alapszervezeti taggyűlések levezetésének tartalmi és módszertani kérdéseivel, valamint az értékelésnek a gyakorlati végrehajtás során előreláthatóan felmerülő problémáival.

szédítő gyorsírást parlamenti szinten tanultam, és most is képezem magam. A Marxizmus-Leninizmus Esti Egyetemre járok, politikai gazdaságtant tanulni, mert úgy érzem, kell a munkámhoz. Most már innen, ebből a munkakörből akarok nyugdíjba menni. Mindig arra törekszem, hogy kedvemmel dolgozzam a munkát. Számítanak rám, s ez nagyon jó érzés.”

Előadóterem, zsbongó, klub. Bárhol az egyetemen. Váradí B. Ildikó I. éves, 3. csoport. Nagyon jó beszélgetőpartner, érdekes, izgalmas egyéniség. Mindenről van véleménye, semmit sem hagy szó nélkül.

Ildikó még érthetően nincsenek családdal, s háztartással kapcsolatos gondjai, de a nőnappal összefüggő észrevételeit nem rejti véka alá.

„Te, nézd, szükség van a nőnapra, de nem úgy, ha az kampányszerű, vagyis csak abban merül ki, hogy március 8-án virágot adnak a nőknek. Valami konkrét, kézzel fogható látszat is kellene, hogy nemcsak egy nap gondolnak a nőkre. De most hirtelen nem is tudnám neked megmondani, hogy miben segíthetnének leginkább a férfiak. No, azért mégis van valami, amit így, nőnap alkalmából is érdemes elmondani. Azt, hogy tünjenek már el végre azok a társadalmi konvenciók, amelyek még ma is fellelhetők a férfiak és nők kapcsolatában. Gondolok itt például az ismerkedésre, mert még ma sem mehet oda egy lány egy fiúhoz megismerkedni anélkül, hogy meg ne szólják.”

Hazánkban ma kétmilliónegyyszáz ezer nő dolgozik, a lányok-asszonyok 73 százaléka foglalkoztatott. Közülük ez alkalommal háromat ismerhettünk meg.

Borsi László

Nőnapon — a virág mellé

magam itt, a tanszéken, mert segítenek az idősebb kollégák is, és bizony csak úgy tudunk fejlődni, tanulni, ha felhívjuk hibáinkra a figyelmet, s ha problémáinkkal nyugodtan fordulhatunk hozzájuk. Úgy érzem megbecsülnek, s számítanak a munkámra a tanszéken. Az előrelépésre elvileg megvan a lehetőség. Az elmúlt fél évben fejeztem be a doktori munkámat, s májusban kerül majd sor a megvédésére.

Egyébként a Kínizsi kollégiumban lakom, ami nem nevezhető túlzottan ideálisnak, de még mindig jobb, mint az albert. Tíz éven belül biztos nem várható lakás, a kollégiumban pedig kell a hely másoknak is.

Nincs még család, úgy-hogy tulajdonképpen a munka tölti ki jórészt az életemet. Azt hiszem, hogy már több társadalmi munkát vállalok, mint amennyit el is tudok látni. Patronáló tanár vagyok az egyik első-éves csoportnál, szeptembertől nevelőtanárként lakom a kollégiumban, s az oktatói KISZ-ben is tevékenykedek.

Célok, tervek? Meg akarom tanulni a szakmat. Úgy érzem, hogy amit tudok, azt át tudom adni, de még jobban akarok tanítani. Sosem voltak nagy terveim, tudományos munkára vonatkozóan, nem terveztem azt be, hogy ennyi és ennyi publikációt akarok közreadni. Nem. Talán majd egyszer, ha már nagyon fogom ismerni a szakmat, akkor lehet ilyen munkára gondolni. Még egyszer; nem csalódtam, hogy idejöttem a tanszékre.”

Második emelet. Rektori hivatal. Ferencz Györgyné titkár mindenkor szíves szóval igazítja útbá a

rektori hivatalba téréket. Tizenhat éve dolgozik az egyetemen, kezdetől fogva a rektorok mellett. Ez idő alatt Házy László, Pach Zsigmond Pál, Szabó Kálmán és Berend T. Iván munkáját igyekezett segíteni. Sok a tennivalója, de örömmel végzi, mert érdekesnek találja.

„Jól érzem magam az egyetemen; érdekes, nagy tudású emberek mellett dolgozom, s úgy érzem, hogy meg is becsülnek. A titkárnői munkakörben nagy-nagy többségben nők dolgoznak. Az adminisztratív munka bizony nincs nagyon túlfizetve, igaz, ez nem egyetemi specialitás, másutt sem különösebb helyzet. Régebben nagy dolognak számított, ha egy lány bekerült egy irodába. Nekem sem volt lehetőségem huszonevesként tanulni, így nagy eredmény volt számomra, hogy irodában dolgozhattam. Ma már nem vonzó ez a szakma, és sajnos, a fiatalok közül a leggyengébbek jelentkeznek adminisztrátornak.”

Ferencz Györgyné mindkét fia már megnősült. Ha nem tőle hallom ezt, talán el sem hiszem.

„Nekem így otthon nincs különösen sok gondom, mert a férjemmel megosztjuk a házimunkát. Szerintem a nőknek csak a házimunka miatt van hátrányuk. A munkahelyen egyforma teljesítményt várnak férfítól, nőtől egyaránt, ezért lenne jó, ha a férfiak segítenének az otthoni teendőknél. Így lennének egyenlők az esélyek a munkahelyi helytállásra. De most már belátható időn belül várható, hogy ez megvalósul, általánossá válik. En szinte teljes energiámat fordíthatom a munkámra. Be-

Ez év minden napján, március 8-a van, az Egyesült Nemzetek Szervezete ugyanis az 1975-ös esztendő a nők évének nyilvánította. Ez köztudott. De vajon mit jelent ez a gyakorlatban, a mindennapi életben? Eledig is minden március 8-án menetrendszerűen egy-egy hívással megköszönték a férfiak a lányoknak, asszonyoknak. Apró figyelemesség, jólesik, de nem ez a lényeg. Hazánkban az utóbbi időszakban különböző intézkedések történtek a nők egyenjogúságának mind szélesebb körű érvényre juttatására, helyzetük javítására, s mint Erdi Lászlóné, a Magyar Nők Országos Tanácsának elnöke, a Népszabadságban kifejtette, „az is eredmény, hogy a nőket érintő legfontosabb kérdések napirenden vannak”.

Vajon milyen jelenleg a dolgozó nők helyzete, közérzete egyetemünkön? Mindennapi munkáján keresztül szól erről oktató, alkalmazott és diák.

Harmadik emelet, számviteli tanszék. Csányi Klára tudományos segédmunkatárs.

„Ez, tudod” — kezdi magyarázni a neve mellett található címet —, „alacsony beosztás, csak szépen hangzik. Nagyjából azt jelenti, hogy főként kutatómunkával foglalkozom, de azért tanítok is. Persze, az én esetemben túlzás az, hogy kutatás, inkább csak ismereteket igyekszem bővíteni.”

A fiatal oktatók közül való, 1972-ben végzett a közgazdász, s még abban az évben, egyhónapos kitérővel, beke- rült a számviteli tanszékre.

„Az érdekes az, hogy még középiskolás koromban sem akartam közgazdász lenni, s tanítani sem akartam, az egyetemen. Nem tanárszakra végeztem, de időközben meg- tetszett. Nagyon jól érzem

Közzájon forog... — válaszol az AIESEC

(Folytatás az 1. oldalról)

kar és az iparkar beiratkozási helyein, amelyeken közöttük, hogy 6-án kibocsátjuk a jelentkezés pontos feltételeit. Ugyanilyen szövegű hirdetés került a Rajk László Szakkollégiumba és a Varga Jenő Kollégiumba is. Mindezeket, továbbá azt figyelembe véve, hogy az utóbbi években a Közgazdász hasábjain is jó néhány cikk jelent meg szervezetünkkel kapcsolatban, igazságtalanság úgy tüntetni fel, mintha „ütökben” működünk volna!

— Ha a tájékoztatás megfelelő körű is volt, nem lehetett volna meg előbb, pl. az első félévben elkezdni a jelentkezések gyűjtését?

B. L.: De igen, ha a körülmények erre módot nyújtanak. Helyzetünk az AIESEC-ben azonban egészen mostanáig tisztázatlan volt. Tavaly is, most is csak februárban kaptunk jóváhagyó választ arra, hogy részt vehetünk-e a cserében és a szakkonferencián. Idén a KISZ KB állást foglalt tagsági státuszunk rendezéséről. Mandátumot kaptunk a próbatagságról való folyamodáshoz. Ezzel végre a fontos, s eddig sok fejfájást okozó devizális kérdéseket is megnyugtatóan rendezte a Központi Bizottság. Amíg azonban ezt az engedélyt nem kaptuk meg (február 6-án kaptuk meg), érdemben nem indíthatuk meg a szervezést. Így 2 hét maradt arra, hogy a tavalyi munkahelyeket megújítsuk, újjak után nézzünk, és az itteni toborzást lefolytassuk. Ez 8–10 emberünk megfeszített munkáját igényelte.

— Milyen szempontok esnek latba a jelentkezők válogatásánál?

Veres Pál: A pályázóknak az első rostan 3 alapvető feltételnek kell eleget tenniük: nyelvtudás, jó szakmai felkészültség, megfelelő politikai és világnézeti beállítottság és képzettség. Ezek ún. minimumkövetelmények, ahhoz, hogy valaki egyáltalában számításba jöhessen a döntésnél. A megféleltek között további szempontok szerint differenciálunk: emberi magatartás, egyéni körülmények, valamint közéleti-mozgalmi aktivitás. Ez utóbbi szempontok szerinti értékelésnél kívánjuk érvényesíteni ennek a gyakorlatfajtának a jutalomjellegét. A jelentkezőket elsőnek a megfelelő kari vezetőség rangsorolja, hangsúlyozottan szem előtt tartva az illetőről kapott alapszervi ajánlást, hogy ne csak a kari, hanem az alapszervi is megfelelő súllyal szerepeljen. A vb az egyes karok rangsorában azonos helyet elfoglaló emberek értékelését veti össze, hogy a rátermettek közül is lehetőleg a legérde-

mesebbek kerüljenek ki. Ez különösen fontos, hiszen a kiküldött diákok egyetemünket, országunkat, társadalmi rendszerünket képviselik „odaát”, tehát politikailag és szakmailag rendkívül exponált helyzetben vannak.

— Ezek a döntés elve, de tudjuk, hogy az elvek és a gyakorlat nem mindig fedik egymást.

V. P.: Meg kell őszintén mondanunk, hogy ezt a döntési módot ezúttal nem érvényesíthettük maradéktalanul. Két fő okkal magyarázom: a rendelkezésre álló igen rövid idő miatt az információszerezés, főleg az alapszervek véleményének megismerése nem volt elég mély, és alkalmas emberek nem jelentkeztek olyan számban, ahogy azt mi vártuk. Jövőre, ha majd a szervezés korábban indulhat, ezek a feltételek javulhatnak, s nem merülhetnek fel majd kétségek afelől, hogy valóban a legjobbakat jutalmaztuk-e ezzel a kivételes szakmai és nyelvtanulási lehetőséggel. Bátorítani is szeretnénk a jelentkezésre, mert azt gyanítjuk, hogy sokan azért nem is kísérlék meg, mert túlságosan magasan érzik a követelményeket. Valójában mi olyan emberekre számítunk, akik mindenképp jó átlagot mutatnak, és valamiből kiválót tesznek az asztalra. Az alapszervek véleménye pedig azért is az egyik fő támaszunk, mert azt ők tudják megmondani, hogy a jelentkező a maga teljesítményét milyen egyéni körülmények között produkálta.

— A szakkbizottságban való részvétel biztosít-e valamiféle előnyt a gyakorlat elnyerésére nézve?

B. L.: Igen. Hiszen a szakkbizottságban végzett társadalmi munka és tapasztalat szerepel a döntési szempontok között — mint a bárhol végzett társadalmi munka. Pusztán az a tény, hogy mi szervezzük a gyakorlatot, nem jelent előnyt, hiszen a szakkbizottság nem dönt.

— Vannak-e az AIESEC szakkbizottságnak tervei a jövőre vonatkozólag? Tovább szeretnénk emelni a fogadóprogram és a felkínált munkahelyek színvonalát. Ennek egyik biztosítéka, ha elegendő lelkes, nyelvtudó aktívval dolgozhatnánk, akik hajlandók nyaruk 2–3 hetében külföldiekkel foglalkozni.

— Köszönjük a részletes felvilágosítást az AIESEC szakkbizottság munkájáról.

Szűcs Györgyi

— Orosz Évát nevezte ki a KISZ-vb a Studium Generale szakkbizottság vezetőjévé. Kardos Péternek a Studium Generale korábbi vezetőjének felmentési kérelmét a vb — munkája elismerése mellett — elfogadta.

BEMUTATJUK

az egyetem pártbizottságának titkárát

Szarvas László elvtársat választotta meg az egyetemi párttervezlet a pártbizottság titkárává. Személye közismert, hiszen alighogy átlépte 1968-ban az egyetem kapuját, mint a tudományos szocializmus tanácsok oktatója, máris bekapcsolódott a mozgalmi életbe. Először a KISZ-vb agit-prop. titkára lett, majd 1970-től tagja lett az MSZMP alapszervezeti vezetőségnek, a pártbizottságnak és később a párt-vb-be választották be. Aki figyelemmel kísérte a párt-vb-n belüli tevékenységét, tapasztalhatta, hogy milyen aktív lendítője volt a területi munkának. Segítette ebben közvetlen egyénisége, egyszerűsége és őszintesége, ahogy a munkát végezte, s ahogy azt e személyes tulajdonságokon keresztül mások számára is vonzóvá tette.

Így indították el, ilyen nyíltszívúsággal szülőfalujából, a Heves megyei Bátorból. Apja falusi kovács, anyja háztartásbeli volt. 1955-ben kezdte el középiskolai tanulmányait az egri Dobó gimnáziumban. Az iskolai évek nagy hatással voltak egész életére. Itt érte fel benne a tudásvágy, ami állandó tanulásra ösztönözte, és a mozgalmal is ekkor jegyezte el magát. Második volt az 1956-os ellenforradalom idején. Az ezt megelőző, de főleg az események utáni munkában való részvételének meghatározó jelentősége volt személyisége formálásában. A KISZ alapítótagként ott volt az első alapszervezeti titkárak között, akikkel együtt végezték az ellenforradalom után szükségessé vált politikai tisztogató munkát a gimnáziumban. Tagja volt a kollégiumi diákbizottságnak. Negyedik korára MSZMP-tagjelölt lett. Párttagfelvételére már az egyetemen 1960-ban, 19 éves korában került sor.

Egyetemi tanulmányait az Eötvös Loránd Tudományegyetemen végezte. Különösen az Eötvös kollégium volt nagy hatással rá, ahol nem volt szegény jól tanulni. Maga is szakkollégista volt. Arról a hatvanfős KISZ-alapszervezetről, melyben dolgozott csak úgy tud beszélni, mint élete egy részéről, ahol a magánélete, a mozgalmi munkája és a tanulása szinte összeforrt. A legfőbbjük munkás-paraszti származású fiatal volt. Ők voltak a hangadók a kollégiumban, hozzájuk csatlakoztak — és nem fordítva — a városi, a nem munkás származásúak. 1960–62-ben ezek az általános műveltségű fiatalok is a NÉKOSZ-ra

tárgyak felülvizsgálatának ügyét. Ez volt az az alapszervezet, amelyik vállalkozott arra, hogy szociológiai tanulmányt készíts az ózdi ifjúságok helyzetéről.

Tanulmányait a történelem, tudományos szocializmus szakon kitűnő államvizsgával zárta. És az, hogy politikai jellegű szakon végzett, hogy a történelemben is elsősorban a jelenkor vonzotta, hogy a mozgalmal mint politikai gyakorlat is érdekelt, meghatározta későbbi munkaterületének kiválasztását.

Az egyetem után négy évig KISZ-politikai munkát végzett. 1964-től 66-ig az ELTE KISZ VB szervezőtitkára, majd a bölcsészkar KISZ VB függetlenített titkára, 1966-tól 68-ig a KISZ Budapesti Bizottságának referense volt. Huszonkilenc felsőfokú intézmény referensként sok barátot, ismerőst, és még több tapasztalatot szerzett a munkában. Ilyen minőségben került először kapcsolatba egyetemünkkel is. Tudta, hogy ez egy politikai egyetem. S noha oktatott az ELTE mindhárom karán, sőt az orvosi egyetemen is, mégis örömmel választotta munkahelyül a közgazdasági egyetemet, amikor 1968-ban oktatóként elhelyezkedett. Mert a tanításról, a tanári hivatásról soha nem mondott le. Politikai-munkatársi munkáját is részben olyan gyakorlatnak tekintette, amely felkészít az oktató-nevelő munkára. A tudományos szocializmus tanácsként új feladat várt rá. A kiscsoportos oktatás sokoldalú felkészültséget kívánt, elmélyülést az egész anyagban, s ehhez a tanszéki fogadtatás is jó indítást adott.

Okta, kutat, publikál. Foglalkozott a magyar népi demokráciáért folytatott 1945–

48-as problémáival; az 1968-as diákmozgalmak politikai, ideológiai tartalmával. Jelenlegi kutatási témája a szocialista vállalat — üzemi demokrácia. E kutatások eredmé-

nyeit publikálta is. 1972-ben doktorált az ELTE-n.

Felesége az orvostudományi egyetem marxizmus-leninizmus intézetének tanársegéde. Két kislány van.

Párttitkárrá történt megválasztása jóleső érzéssel töltötte el, hiszen feltétlenül megítélte a bizalom, hogy ilyen fiatalon és ilyen pozícióban is számítanak rá. Ennek ellenére a döntés nem volt számára egyszerű. Megválasztásával ugyanis módosítania kellett tudományos előrehaladásával, aspirantúrájával kapcsolatos elképzeléseit. A döntéshez végső soron azok a beszélgetések adták meg a lökést, amelyekben az egyetem munkatársai bátorították, támogatásukról, segítségükről biztosították eljövendő munkájában.

— Tudom, hogy nagy feladatot vállaltam, de biztonszágot ad az a tudat, hogy a pártmunkában az ember a kollektív része, a testület egyik tagja. A pártmunkában nem az egyéni jellegnek, hanem a testületi vezetés demokratikus elveinek, módszereinek kell érvényesülniük. A személyes felelősség viszont nem törpülhet el a testületi munka irányításában, a döntések meghozatalában, ellenőrzésében. A személyes felelősség és a kollektív döntés hatékonyságához elengedhetetlen a bizalom megteremtése. Úgy érzem, ennek érdekében tudnék hatni, segíteni és erre másoktól is ösztönzést kapok — valótól jövődől munkájáról Szarvas elvtárs.

Az egyetemi pártmunkában vannak olyan határozatok,

amelyeknek végrehajtása most van folyamatban. (Ilyen például a munkás-paraszti származású hallgatók munkájának támogatása az egyetemen, vagy az oktatáspolitikai határozat végrehajtása stb.) A további munkánkban is jó lenne ébrentartani azt a politikai pezsgést, amely pártunk XI. kongresszusát megelőzte, s amelyre szükség van feladataink sikeres teljesítése érdekében.

Mint párttitkár soron következő legfontosabb feladatának tekint az eszmei-politikai nevelőmunka rendszerességével, hatékonyságával való foglalkozást. Ahhoz, hogy tudjuk, milyen politikai közegben végezzük a munkát, alaposan meg kell ismerni az oktatók, hallgatók eszmei, politikai arculatát és erre alapozva végezni a politikai nevelőmunkát. A leghatékonyabban a párt- és KISZ-csoportok tevékenykedhetnek ebben, de ehhez felsőbb szintről is segítséget kell adni. Ideológiai konferenciák keretében kíván foglalkozni pártvezetőségünk a közeljövőben a hazafisággal, a nacionalizmussal és a párt vezető szerepének érvényesítésével —, hogy csak néhány példát említsünk.

E munka hatékonyságához nélkülözhetetlen az oktatók tárgyak politikai, ideológiai föltése. A pártbizottság már az elmúlt évben megkezdte ennek felülvizsgálását. Megfelelő határozatot hozott és a későbbiekben ennek végrehajtásában feltétlenül előbbre kell haladni.

Fő feladatának tartja Szarvas elvtárs a párt-szervezet, cselekvési egységének, az egyetemi pártélet demokratizmusának erősítését, a választók és választottak kapcsolatának szorosabbra fűzését. Még többet kell tenni a pártélet, a párttestület tevékenységének nyilvánosságáért, hogy ezzel is jó irányba hasunk az egész egyetemi légkörre.

Az új pártvezetőségi testületre a közeljövőben sok feladat vár. Megvalósításukban olyan tapasztalatokra tehetnek szert, amelyek segítséget nyújtanak számukra a kongresszusi határozatok összegyűjtési lebontásában, a hosszú távú terv elkészítésében, amely már a jövő félév feladata lesz.

Párttagságunk pozitív várokozással tekint Szarvas László elvtárs párttitkári tevékenységére. Ennek a várokozásnak szeretne megfelelni, amihez egész párttagságunk aktivitására is szükség van.

Halay Edit

Sorozatunk korábbi beszélgetéseiben főleg a NÉKOSZ-mozgalom kialakulásával, a demokratizálódási folyamatban játszott szerepével és azzal foglalkoztunk, hogy miként vált szocialista ifjúsági mozgalmunknak pozitív alapjává. A mostani — Kollarik elvtársnővel, a gazdaságföldrajz tanszék docensével folytatott — beszélgetésben a mozgalom történelmi részét is érintve, a NÉKOSZ mozgalom kisugárzása, temékenyítő hatása is előtérbe kerül. Hiszen a múltban talán ez nem említődött megfelelően. Ma már nemcsak a haladó hagyományaink felismeréséről van szó, hanem azok méltó követéséről is. A KISZ KB határozata is ilyen szellemben kívánja ösztönözni az ifjúsági mozgalmat.

— Kollarik elvtársnő mikor vett részt a NÉKOSZ-mozgalomban?

— A NÉKOSZ megalakulásakor „tizenévesen” Mezőberényben dolgoztam a mezőgazdasági dolgozók akkori szervezetének titkáraként. A tanulási vágytól és a funkcióból adódóan a Békés megyei Népi Kollégiumok szervezésével és azzal is foglalkoztam, hogy olyan fiatalok kerüljenek a kollégiumokba, akik korábbi osztályhelyzetük, vagy akkori szociális helyzetük miatt nem tudtak tovább tanulni. Ez volt a kezdeti kapcsolat, amely kiegészült azzal, hogy 1946-ban sikerült létrehoznom Mezőberényben a paraszti dolgozók gimnáziumát 23 hallgatóval, ahol magam is tanulhattam. A 23 hallgatóból 20 fiatal bekerült az egyetemre és a Népi Kollégiumok valamelyikébe — közöttük én is. Így tehát nemcsak szervezője voltam a kollégiumi hálózatnak, hanem közvetlen élvezője is. A kollégiumokban kollégáimmal folytattuk korábbi mozgalmi tevékenységünket, majd a NÉKOSZ megszűnése után az ifjúsági mozgalomban és az új diákotthoni életben is igyekeztünk átvenni a NÉKOSZ-ban szerzett tapasztalatainkat.

— Ha a mozgalom mai hatását is kutatjuk, felmerül az a kérdés, hogy mi módon vált a NÉKOSZ, de az egész ifjúsági mozgalom eleven szervező erővé?

— A mozgalom, a NÉKOSZ csaknem minden tagja többet akart tudni, mint amennyit a választott szakterület közvetlenül nyújtott, tehát nemcsak annyit, amennyi tananyagként elő volt írva, számára; azt akarta, hogy igazi értelmiségivé váljon a szó legjobb értelmében. Nem a kicsi kettesek megszerzése, nem a tanári, mérnöki, orvosi vagy közgazdász pálya egyszerű

Emlékezés a NÉKOSZ-ra

elérése, hanem a szellemi élet egész területének megismerése, az általános műveltség megszerzése volt a cél, amit közösségekben élve, egymást segítve lehetett csak elérni. Ez komoly feladat volt — ne felejtjük el, hogy sok fiatalnak akik korábban nem járhattak középiskolába, vagy csak szakértéséget tettek az általános műveltségéért nagyon hiányos volt.

Volt egy nagy belső kényszer ami feszített mindenkit a hiányok pótlására. Természetes volt az is, hogy a tanulmányi munka mellett a közélet, a politikai tevékenység sem törtenhet nélkülünk. Ez nem kis részt azzal is összefügg, hogy az átlag érettségünk nagyobb volt az életkorunknál, a megélt és a látott események folytán. Talán az egymásnak segíteni akarás is másképpen jelentkezett.

— Ki tudtak teljesen bontakozni a mozgalom erői a NÉKOSZ rövid ideje alatt?

— Annyira ki tudtak bontakozni, amennyire ennyi idő alatt lehetséges volt. Nem véletlen az, hogy a volt NÉKOSZ-osok az élet minden területén remekül megállják a helyüket és az sem, hogy ha találkozik két volt tag — akik akkor talán nem is ismerték egymást —, régi barátként tudnak beszélgetni nemcsak a múlttól, de a jelenről és a jövőről is.

— Kollarik elvtársnő hogyan fogadta a kollégiumok megszüntetését?

— Nagyon megrázott. Nem értettem, s nem értettem egyet a megszüntetésével. Nagyon fájtalmam és igaztalannak éreztem az intézkedést. Természetesen tartottam, hogy ami a NÉKOSZ-ban pozitív volt, azt a további kollégiumi munkámban próbáljam megvalósítani. A NÉKOSZ-isták döntő többsége így érzett, s aki még nem fejezte be a tanulmányait hasonlóan cselekedett. Tartalmában próbáltuk a korábbi életet élni. Én

magam diákvezetőként, majd 1953-ban — miután végeztem, diákotthoni igazgatóként, ebben a szellemben dolgoztam.

— Az új forma mennyiben volt képes megőrizni a régi lendületet?

— A feloszlás után volt egy törés, a változást meg kellett „emészteni” és volt más politikailag feldolgozandó esemény is, amely a mozgalmat visszavetette, de a „régiságaság” ebben az időben is állta a sarat, a NÉKOSZ-isták nemigen kerültek se túl jobbra, se túl balra.

Az igazi fordulat az ellenforradalmat követő időszakban érzékelhető. Ekkor már nemcsak szabadabban beszélhettünk arról, hogy mi minden volt jó korábban a NÉKOSZ-ban, hanem újult erővel próbáltuk megvalósítani azokat, így vitaesteket rendeztünk, közéleti embereket hívtunk meg és természetesen a régi NÉKOSZ-osokkal tartottuk a kapcsolatot. Munkával teremtettük meg az anyagi feltételeket. Rendszeres kollégiumi rendezvényeink voltak. Az akkori egyetemi élet bázisa a kollégium volt; ebben különbözik a mostanától. A mai dologi feltételek kedvezőbbek, amely alapja lehetne a még hatékonyabb kollégiumi életnek, de azt hiszem egy kicsit elkenyelmeseztünk, s a szakkollégium kivételével nem használjuk ki eléggé a lehetőségeket. Úgy vélem, hogy az 1958-ig terjedő időszakban a mozgalom el tudta érni, de legalább is jól közelítette a NÉKOSZ színvonalát. Ezt követően a kollégiumi élet kezdett halványulni, s ma az egyetemi KISZ-életben a kollégium, a kollégisták szerepe jóval kisebb mint korábban volt.

— Kollarik elvtársnő véleménye szerint mik voltak a mozgalom azon jellemzői, amelyek jelenleg is iránymutatóak, és amelyek megvalósításán fáradozunk kell?

— Két dolog volt nagyon fontos és marad is: a kollektívizmus és a demokratizmus. Ezekben rejlettek az igazi erők és rejlenek ma is.

A kétségtelen eredményeink mellett a két területen kell tovább erősíteni a mozgalmunkat és itt látszik igazán hatékonyságunk is. E két dologban benne vannak azok az erők, amelyek képesek elhárítani a hibákat is. A demokratizmus és a kollektívizmus az a két fogalom, amellyel, ha élni tudunk, meggyőződésem szerint a NÉKOSZ eleven ereje a mozgalomban megőrződik.

Schuszter

„A fejlett gazdaság határán”

Fiatal oktatók tanulmánykötete

Az egyetem fiatal oktatóinak különféle összejövetelein, hivatalosom és kevésbé hivatalosakon egyaránt, az egyik legsűrűbben visszatérő panasz az, hogy első tudományos szűrnypróbálgatásaik nem találnak visszhangra a közvéleményben, legfőképp azért, mert a tudományos közvélemény nem is ismerheti meg tevékenységüket. Mindegyik a kezdő kutatók csak elvétve juthattak publikációs lehetőségekhez, pedig ennél bizonyára jóval több munka érdemelt volna meg a nyilvánosságot.

A jövő évtől kezdve azonban egy olyan állandó fórum létesül, amelyről évről évre az érdeklődők elé tárja majd fiatal oktatóink legszínvonalasabb dolgozatait. A Közgazdasági és Jogi Kiadó gondozásában egyetemünk 1976-tól kezdődően minden évben egy-egy tanulmánykötetet bocsát ki, amelyben az oktatók legfiatalabb korosztályának arra érdemes tanulmányait gyűjtik össze.

Az ötlet felkarolóját, a megvalósítás elindítóját, dr. Berend T. Iván elvtársat kértem meg arra, hogy vázolja fel az új kezdeményezés koncepcióját.

Húsz éve folyamatosan jelentkező és jogos igénye az induló szakembereknek, hogy nyomtatásban lássák addigi munkájuk eredményeit. A már közismert és elismert kutatók problémája az, hogyan hártásák el maguktól a ciklikusra vonatkozó számtalan kérést, miközben fiatal munkatársaik publikációs gondokkal küzdenek. Magam is átéltem, s így teljesen átérzem nehézségeiket: legelső publikációm nekem is egy egyetem évkönyvében megjelent tanulmány volt — talán azóta sem örültem annyira egy munkám megjelenésének! Amikor tehát egy tavalyi oktatói KISZ-gyűlésen felvetődött egy ilyen kötetnek a gondolata, úgy véltem, hogy feltétlenül támogatnom kell a megvalósulást.

Mi az útja-módja a szerzésnek?

Felkerestem a KJK igazgatóját, Keresztes Tibort és irodalmi vezetőjét Cotel Kornélt, és előadtam az elképzelést: évenként kötetben szeretnék kiadni fiatal oktatóink jelesebb műveit. Ők minden tekintetben segítőkészek mutatkoztak, de kiadói tapasztalatból azt tanácsolták, hogy a dolgozatokat témák szerint csoportosítsuk, így várhatóan nagyobb érdeklődésre tarthatnak számot majd. Javasolták azt is, hogy egyes köteteket egy-egy idősebb, tapasztaltabb oktató neve és szerkesztői munkája fémjeljeze, biztosítva egyúttal az egyenletes és magas színvonalat.

Mi lesz ezek szerint az első, jövőre megjelenő tanulmánykötet profilja?

A javaslatokat megszívlelve, összehívtam néhány ve-

zető oktatóinkat és megkértem őket: saját kutatási területükön keressék össze az erre alkalmas, már befejezett dolgozatokat és kísérik figyelemmel, a most készülőkötet. A legkorábbi határidőt Neményi elvtárs, a pénzügy-tanszék oktatója vállalta, aki rendkívül lelkesen, szívélyesen tekintve állította össze az első kötetet, amely hamarosan nyomdába is kerül. Ebben 7 fiatal oktatóknak (életkoruk 24–30 év között váltakozik), 9 tanulmánya jelenik meg, valamennyi egy központi téma, a beruházások valamelyik aspektusával foglalkozik. A kötet címe: „A fejlett gazdaság határán”, s a beruházások témakörén belül igen sokszínű: van, aki a kérdést elméletileg közelíti, van, aki módszertanilag, mások nemzetközi, vállalati, tőkés, szocialista és harmadik világbeli szempontok szerint vizsgálódnak. A tanulmányok eredete változatos, előfordul köztük szakdolgozat, doktori disszertáció, akad olyan is, amelyik speciálisan erre az alkalomra készült. Valamennyi megegyezik viszont abban, hogy a szerző első publikációja és mögöttük több éves kutatói tevékenység áll. A kötet bevezető tanulmányát, maga Neményi elvtárs írta.

Rektor elvtárs, van-e már valamilyen tervük a további kötetekkel kapcsolatban?

Egyelőre a gyűjtés és tájékoztató stádiumában vagyunk, vagyis megpróbáljuk feltérképezni, hogy fiatal munkatársaink közül ki mit tud és akar erre a célra felajánlani. A szelektió fontos momentum marad, hiszen a színvonalból nem engedhetünk. Emiatt igen sok függ mindig a „soros” szerkesztőtől, aki az adott kötetet „komponálja”. A következő könyvet valószínűleg Megyeri elvtárs válogatja majd össze, saját tudományágából. A koncepció módosulhat annyiban, hogy esetleg bekerülhet néhány, már nem kezdő ember tanulmánya is; ez csak a szakmai együttműködést fokozza, s hozzájárul a tudományos műhelyek kialakításához egyetemünkön.

Az 1976-ban induló tanulmánykötet-sorozat tehát több, ezidáig megvalósulatlan cél eléréséhez visz közelebb. Legnagyobb a jelentősége természetesen a fiatal oktatók számára, hiszen egy régi probléma megoldásához segít hozzá, de idősebb kollégáik előtt is talán a munka, az együttműködés új formáját teremti meg. Végül pedig, de nem utolsósorban, újdonság a közgazdasági érdeklődésű olvasókörzés részére, amely mint rektorunk a tanulmánykötet előszavában írja, „bepillantást nyerhet a most induló közgazdaság-generáció gondolkodásába, érdeklődésébe és felkészültségébe”.

Szücs Györgyi

Köszönet az instruktoroknak

A lezárult vizsgaidőszak után a tapasztalatok feldolgozása és a tanulások levonása sok tanszéken még folyik, másutt már elkészültek az értékelések. Mivel minden évben az elsősők azok, akiknek legtöbb a problémájuk, s akiknek a legtöbb új feladattal kell megbirkóznuk, ezért a vizsgák eredményei iránt érdeklődő kérdéseinkkel Dr. Halmi Erzsébetet, az első évfolyam dékani helyettesét kerestük fel először.

— Ön meglátogatta az elsősövesek vezetőképző táborát. Ott milyen javaslatokat vetettek fel?

— Többen hiányolták, hogy politikai gazdaságtanból miért nincs proszeminárium, hiszen ez nagymértékben segítené a terjedelmes szakirodalom feldolgozását, s ennek a hallgatók közvetlenül is látják hasznát. Felvetődött részükéről az az igény is, hogy ne kéthetente legyenek proszemináriumok. Különösen hasznosnak értékelték a gazdaságtörténeti foglalkozásokat, mert érdekes történelmi kérdésekre irányította a figyelmet. Voltak persze olyanok is, akik nem értékelték meg a proszemináriumot és az alternatív tárgyak lényegét, s elhangzottak olyan vélemények is, hogy nem tudták, hogy az elnevezések mögött „gyakorlati jegyek húzódnak meg”. Mi az év elején kiadott tájékoztatónkban világosan közöltük a hallgatókkal a feltételeket, s ezekből az is kiderült, hogy a félév gyakorlati jeggyel zárul.

— Milyenek értékelték a hallgatók munkafegyelmét?

— Mind az előadások, mind a gyakorlatok látogatása kielégítő volt. Sajnos, az előadások technikai felszereltsége még sok kívánivalót hagy maga után (rossz táblák, gyakran nem megfelelő világítás), e hibák kiküszöbölésével is „vonzóbbá” lehetne tenni az előadásokat.

Nagymértékben hátráltatta a tanulást, hogy kevés volt a jegyzet. Bár a tanszék időben leadták jegyzetigényüket, a gazdaságtörténet jegyzet egyáltalán nem, a gazdaságtörténet pedig csak korlátozott számban jelent meg. A KISZ és a felsőbb éves hallgatók segítségével azonban végülis minden hallgató tudott jegyzetből tanulni.

— A matematika mindig is a problémás tárgyak közé tartozott. Úgy hal-

lottuk, hogy idén még az utolsó — többeknek dékani engedéllyel történt — vizsgán is sokan megbuktak.

— A matematika jegyek nem voltak rosszabbak, mint az előző években, sőt valamivel még javultak is. Egy kritikus vizsganap volt, ahol tényleg sokan megbuktak. Ennek oka elsősorban a középiskolai anyag nem tudása volt. Minden vizsganapon a dolgozatok teljesen azonos nehézségűek, egyforma szerkezetűek voltak. Akik ezen a vizsganapon vizsgáztak — többnyire másodszor vagy harmadszor — szimpla egyszerűsítési műveleteket nem tudtak megoldani. E hallgatók döntő többsége azonban később sikeresen levizsgázott.

— Az egyéb tárgyakról is mondana néhány szót?

— Gazdaságtörténetből és politikai gazdaságtanból az eredmények jónak mondhatók, annál figyelemreméltebb azonban, hogy sokan megbuktak számítástechnikából. Itt nem is elsősorban a hallgatók felkészültségével, hanem inkább a módszerrel volt a baj. Ezt bizonyítja, hogy az utóvizsgákat sokan jó eredménnyel tették le. Orosz nyelvből az év eleji tesztek nagyon gyengén sikerültek, s ez meglátszott a gyakorlati jegyekben is. Remélhetőleg az orosz nyelvi koncentrált javítja az eredményeket. Az oroszból gyengébb hallgatóknak javasoltuk, hogy a második félévben alternatív tárgyként ezt a nyelvet vegyék fel. Gazdaságtörténetből a feljegyzetgondok ellenére a tavalyinál valamivel jobb eredmények születtek.

Itt szeretnék köszönetet mondani az instruktoroknak azért a segítségért, amit az elsősöknek nyújtottak, valamint az évfolyamvezetőseknek, amely szoros kapcsolatot tartott fenn a tanszékkel.

Földes Péter

Jogos, ha a jót is megemlítjük

Gondolataim a mostani szakmai gyakorlattól indulnak. Nem győzőm magamban dicsérni az új rendszert, ami a kezünkbe adta egy utolsó szabad nyárnak a lehetőségét azzal, hogy a nyári gyakorlatot februárra helyezte át. Erdemes terveket szóni akörül, hogy, mi mindennel fogunk elbúcsúzni ettől az emlékeztető diákéletől... hacsak! Hacsak nem a nyárra marad a diplomairás fáradtságos és hosszadalmas munkája. Ahhoz pedig, hogy ne így legyen már most nemcsak, hogy körvonalazódnia kellene a dolgozat egészének, de legalább a felének el is kellene készülnie február végére.

Ha így lenne?! Dehát

mivel magyarázható az, hogy az utolsó decemberi szemináriumon is még könyörögni kellett a dolgozat címéért, vázlatáért, és sokakban még most sem egészen tisztult le a témakör?

Szakszeminárium — szakmai gyakorlat — diplomadolgozat! Az ideális kapcsolat az egyik szempontjából a három között az, ha kiválasztja azt a szakszemináriumot, ami az öt legjobban érdeklődő kérdés-csoporttal foglalkozik.

(már ha a tájékoztatói rendszer alapvető hibái ellenére sikerül) és ezután behatárolja foglalkozik vele, értékeli szellemi felépítését, a felröppelő diplomátéma ötleteket, a szűkülő orientációnak megfelelően választ vállalatot, ahol az első gyakorlatot tölti. Az se baj, ha az első gyakorlatig nem öltött még formát benne a dolgozat címe, de

a vállalatnál figyelt, hasznosította a hallottakat, s ott csípte el a megírandó ötletet.

A következő fázis a negyedik év eleje, s tudjuk, hogy év végére egy kiforrott, érett, izgívérig közgazdász dolgozatot kell alkotnunk. Ha az eddigi munkánkat nem hatotta át a célszerűség, tudatosság, nem bontottuk le részleteire az anyagot, és nem szereztünk meg (pl. a mi esetünkben) egy marketing szemléletmódot, akkor az a munka egy összecsapott, látszati erényekkel ékesített, innen-onnan összehozott cikkhalmaz lesz önálló gondolatok nélkül.

Ahhoz, hogy ezt elkerüljük, a hallgatók, és a

szakszemináriumvezetők, tanárok együttműködésére van szükség, az eddigiek-nél jóval szélesebb platformon.

Nézzük talán, hogyan lehetne a hármas megfelelő egymáshoz kapcsolódását létrehozni,

— hiszen ez a lényeg —, mert annak az ésszerűtlenségét gondolom senki sem vitatja, hogy valaki filozófiai szakszemináriumra jár, elme egy textilkülker. vállalatához gyakorlatra és megírja a diplomáját a gómbaexportról.

A választás végsősoron a hallgatón múlik, de neki is szüksége van megfelelő irányításra, tanácsra ahhoz, hogy végül is helyesen döntson egy-egy fozkozat előtt.

Tóth Tamáshoz járunk, s bevallom döntésem egyetlen motívója az előttünk járó (immár végzett) hallgatók tanácsa volt

Hiába olvastam volna el a feladatot, megtárgyalt cikkeket, irodalmat, fabrikát sem ért volna, ha lemaradok arról, ahogyan feldolgozták,

ahogyan kérdésekkel szétbontották, ahogy egy-egy koncepciót módosítani próbáltak, pl. egy tőkés módszert átültetni a hazai környezetbe. Ilyenkor már nem is a cikk a lényeg, hanem az önállóan továbbvitt gondolat, s így ragadt ránk egy egészséges szemléletmód, hozzáállás, így tanultunk meg „marketingül” gondolkodni, amit (gondolom) diplomadolgozatunk is tükröz majd.

Emellett tanáruk állandóan „melegen tartotta” a diplomátémát, ötleteket adott, segítette, vázlatokat korrigált, s elindította a munkát.

Menetközben többször előfordult, hogy fennakadtunk, de mivel ő az, akit mindenkor bent lehet találni, a vele folytatott konzultáció után tovább bújárokodhattunk immár ismét a helyes irányba állítva. Tévedés ne essék! Nincs szándékomban dicséretet zengeni, de úgy érzem,

annyi panasz után, amit a szakszemináriumokról mondanak, jogos, ha a jót is megemlítjük.

Demcsák Ágnes

Tizenegyen a körben

Az elmúlt években sokat foglalkoztunk a TDK-val pro és kontra, dicsértük és szidtuk, vizsgáltuk fejlődését, taglaltuk lehetőségeit, vitatkoztunk szervezeti felépítéséről. Most, hogy nemsokára mi rendezük az országos konferenciát, bizonyára megint egy kicsit reflektorfénybe kerül a kérdés. Úgy érzem viszont, hogy a szőzaporítás helyett többet használnak az ügynek, ha egy jól működő kört keressük fel, s annak egyszerű leírása talán mások kedvét is meghozza az ilyesfajta együttléthez. Kerekes Sándorhoz fordultam, hogy hova menjek?

— Chikán Attila, Forgács Csaba, Szabó Katalin csoportját ajánlom elsősorban. Bár minden csoportunk ilyen lenne — tette hozzá sóhajtván. Chikán Attilát választottam. A beszélgetés résztvevői Chikán Attila és Nagy Márta, az ipargazdaságtan tanszék munkatársai és Puskás Margit (V. népgazdterv, Tóth Eva (III. ipar), és Kopányi Mihály (V. népgazdterv) a TDK tagjai.

PUSKÁS: Egy koncentráltból indult ki az egész. 1973 februárjában 15-ödmagammal Chikán Attila levezetett a közgazdaságtan c. koncentráltját választottam. Egy hónapig heti 12 órában és még több otthoni munkában dolgoztuk fel Nador: Készletelési rendszer című angol nyelvű könyvét. Minden előadás végén személyre, illetve csoportra szóló feladatokat kaptunk, amelyeket másnapra meg kellett oldanunk. Előtte mindig matematika koncentrátra jártam, általában a közvélemény ezt tartja legerősebbnek. Mondhatom ez még erősebb volt. Nagyon jó volt indulásnak, megszerettük a tárgyat, láttuk miről lesz szó a továbbiakban, nem vettünk zsákba macskát jövődó témánkat illetően.

CHIKÁN: A koncentrált után Dinamikuss készletmodellek címen 7–8 főlal alakult meg a tulajdonképpeni TDK.

PUSKÁS: Attila felsorolt egy csomó témát, mire lehet felhasználni ezeket a modelleket. Ezekből választottunk, hetente egyszer találkoztunk, de miután külön-külön dol-

goztunk ügyes-bajos problémáinkkal állandóan keressgéltek. Nagy Márta sokat segített ezeken az összejöveteleken.

TÓTH: Én tavaly februárban kapcsolódtam be a TDK munkájába. Iparszakos vagyok, vonzódom a gyakorlati problémákhoz, itt megtaláltam. Nagyon örülök akkori választásomnak.

CHIKÁN: Tavaly a Szocialista Vállalat kutatási program keretében 1200 címszavas bibliográfiát állítottunk össze. Feldolgoztuk a készletgazdálkodás angol, német, francia, orosz, és magyar nyelvű irodalmát. A második koncentráltban a modellek után a téma közgazdasági vonásaival foglalkoztunk. 73 nyarán megállapodást kötöttünk a Csepel Vas- és Fémművek anyagegyeztetési fozosztályával, a nyári gyakorlat után szeptembertől az akkori 7 főből hatan havi négyezredért a csepeli gyár problémáival foglalkoznak. Tulajdonképpen ebből a kapcsolatból nőtt ki a gyár és a szakkollégium nemrég megkötött szerződése, amelynek értelmében már 25-en dolgoznak a gyárnak.

Kopányi Mihály az elmondottak életszagú illusztrálásaként ebben a pillanatban esik be az ajtón, Csepelről jön.

KOPÁNYI: Én tulajdonképpen kettős életet élek. Számítástechnikával foglalkoztam kezdetben, közelebbről szimulációval, s miután ennek egyik legtipikusabb alkalmazási területe a készletgazdálkodás, ide lyukadtam ki. Tavaly december óta vagyok a TDK-tagja.

CHIKÁN: Jelenleg 11-en vagyunk, ebből heten most szakszemináriumra is hozzájárunk, öt utolsó éves népgazdterves és két ipar szakos. Három matematika szakos Meszéna Györgyhöz jár szakszemináriumra, de szorosan együttműködünk, együtt alakítjuk ki a tematikát. Rendszeresen kapnak feladatokat tőlem, jelenleg együtt írunk TDK-dolgozatot, témája: Készletelési kockázat szám-

szakszemináriumra is hozzájárunk, öt utolsó éves népgazdterves és két ipar szakos. Három matematika szakos Meszéna Györgyhöz jár szakszemináriumra, de szorosan együttműködünk, együtt alakítjuk ki a tematikát. Rendszeresen kapnak feladatokat tőlem, jelenleg együtt írunk TDK-dolgozatot, témája: Készletelési kockázat szám-

szakszemináriumra is hozzájárunk, öt utolsó éves népgazdterves és két ipar szakos. Három matematika szakos Meszéna Györgyhöz jár szakszemináriumra, de szorosan együttműködünk, együtt alakítjuk ki a tematikát. Rendszeresen kapnak feladatokat tőlem, jelenleg együtt írunk TDK-dolgozatot, témája: Készletelési kockázat szám-

szakszemináriumra is hozzájárunk, öt utolsó éves népgazdterves és két ipar szakos. Három matematika szakos Meszéna Györgyhöz jár szakszemináriumra, de szorosan együttműködünk, együtt alakítjuk ki a tematikát. Rendszeresen kapnak feladatokat tőlem, jelenleg együtt írunk TDK-dolgozatot, témája: Készletelési kockázat szám-

szakszemináriumra is hozzájárunk, öt utolsó éves népgazdterves és két ipar szakos. Három matematika szakos Meszéna Györgyhöz jár szakszemináriumra, de szorosan együttműködünk, együtt alakítjuk ki a tematikát. Rendszeresen kapnak feladatokat tőlem, jelenleg együtt írunk TDK-dolgozatot, témája: Készletelési kockázat szám-

szakszemináriumra is hozzájárunk, öt utolsó éves népgazdterves és két ipar szakos. Három matematika szakos Meszéna Györgyhöz jár szakszemináriumra, de szorosan együttműködünk, együtt alakítjuk ki a tematikát. Rendszeresen kapnak feladatokat tőlem, jelenleg együtt írunk TDK-dolgozatot, témája: Készletelési kockázat szám-

szakszemináriumra is hozzájárunk, öt utolsó éves népgazdterves és két ipar szakos. Három matematika szakos Meszéna Györgyhöz jár szakszemináriumra, de szorosan együttműködünk, együtt alakítjuk ki a tematikát. Rendszeresen kapnak feladatokat tőlem, jelenleg együtt írunk TDK-dolgozatot, témája: Készletelési kockázat szám-

szakszemináriumra is hozzájárunk, öt utolsó éves népgazdterves és két ipar szakos. Három matematika szakos Meszéna Györgyhöz jár szakszemináriumra, de szorosan együttműködünk, együtt alakítjuk ki a tematikát. Rendszeresen kapnak feladatokat tőlem, jelenleg együtt írunk TDK-dolgozatot, témája: Készletelési kockázat szám-

szakszemináriumra is hozzájárunk, öt utolsó éves népgazdterves és két ipar szakos. Három matematika szakos Meszéna Györgyhöz jár szakszemináriumra, de szorosan együttműködünk, együtt alakítjuk ki a tematikát. Rendszeresen kapnak feladatokat tőlem, jelenleg együtt írunk TDK-dolgozatot, témája: Készletelési kockázat szám-

szakszemináriumra is hozzájárunk, öt utolsó éves népgazdterves és két ipar szakos. Három matematika szakos Meszéna Györgyhöz jár szakszemináriumra, de szorosan együttműködünk, együtt alakítjuk ki a tematikát. Rendszeresen kapnak feladatokat tőlem, jelenleg együtt írunk TDK-dolgozatot, témája: Készletelési kockázat szám-

szakszemináriumra is hozzájárunk, öt utolsó éves népgazdterves és két ipar szakos. Három matematika szakos Meszéna Györgyhöz jár szakszemináriumra, de szorosan együttműködünk, együtt alakítjuk ki a tematikát. Rendszeresen kapnak feladatokat tőlem, jelenleg együtt írunk TDK-dolgozatot, témája: Készletelési kockázat szám-

szakszemináriumra is hozzájárunk, öt utolsó éves népgazdterves és két ipar szakos. Három matematika szakos Meszéna Györgyhöz jár szakszemináriumra, de szorosan együttműködünk, együtt alakítjuk ki a tematikát. Rendszeresen kapnak feladatokat tőlem, jelenleg együtt írunk TDK-dolgozatot, témája: Készletelési kockázat szám-

szakszemináriumra is hozzájárunk, öt utolsó éves népgazdterves és két ipar szakos. Három matematika szakos Meszéna Györgyhöz jár szakszemináriumra, de szorosan együttműködünk, együtt alakítjuk ki a tematikát. Rendszeresen kapnak feladatokat tőlem, jelenleg együtt írunk TDK-dolgozatot, témája: Készletelési kockázat szám-

szakszemináriumra is hozzájárunk, öt utolsó éves népgazdterves és két ipar szakos. Három matematika szakos Meszéna Györgyhöz jár szakszemináriumra, de szorosan együttműködünk, együtt alakítjuk ki a tematikát. Rendszeresen kapnak feladatokat tőlem, jelenleg együtt írunk TDK-dolgozatot, témája: Készletelési kockázat szám-

Farkasházy Tivadar

Pólusok és a valóság

Z. Z. »Soltvadkert és Vietnam« című cikkében az alábbi definíciót adja. Létezik a KISZ-ben:

— egy „felső” pólus, melyre a rendszerezett világszemlélet, a tudatosság jellemző, hordozói a funkcionáriusok;

— és egy „alsó” pólus, melyre a „népi mentalitás”, a politikai ösztönösség, öntudatlanság jellemző, hordozói az egyszerű tagok.

A KISZ hibáinak egyik gyökere pedig szerinte a szervezet két pólusának deformálódott kapcsolata, az „alsó” pólus öntevékenységét gátló mechanizmus.

1. A „világszemlélet rendszerezését”, a „tudatosságot” csak viszonylagosan tudjuk értelmezni. Rendkívül sok árnyalat, réteg létezik a valóságban. Sőt a világnézet tartalmát tekintve is vannak még eltérések. A „tudatosok” és „öszönösök” bontás az „idegen” vezetők elméletét alapozza meg. Holott mind a vezetők, mind a vezetettek között is rendkívül sok réteg, árnyalat található a világnézet megalapozottságát tekintve. Az persze igaz, hogy a vezetőket általában a felkészültebb, az „egy lépéssel előbbre tartó” emberek közül választják — az természetes. Végso soron azonban minden alapszervezetben megtalálható Z. Z. szavaival „a két pólus” — felkészültséget, tájékozottságot, hozzászólást tekintve nagyon különböző emberek.

2. Z. Z. egy konkrét szituációban — szüreti felajánlás — bírálja a vezetői magatartást, mivel „morálisan oktrojálták” az igazságot.

Vizsgáljuk meg, vajon az igazság közös kiizadása — amit Z. Z. egyedül helyesnek tart — hogyan megy végbe.

Az adott kérdésben érvek és ellenérvek hangzanak el, „tudatosabb” vagy „kevésbé tudatos” hozzászólások. Közös bennük, hogy elfogadott politikai, erkölcsi elvekre, eszmékre hivatkoznak — újabb tényekre hívják fel a figyelmet. Végso soron a leghelyesebb visszavezetés morálisan kényszeríti az elfogadásra, korábbi véleményünk átértékelésére. Ilyen értelemben tehát a „morális kényszer” ilyenkor is je-

len van — sőt az adminisztratív is (hiszen az egyik vitatkozó fél a szavazás után kisebbségben marad).

Miért kellene azonban az „igazság kiizadásának (valóban fontos) folyamatából” kizárni választott vezetőinket? Hiszen ez vezetői voltak tagadását jelentené!

A jó ügy mellett kiállni — agitálni a szó jó értelmében, a szó (és nem a papír) „fegyverével” hatni — ez a vezetői feladat. A konkrét esetben milyen vezetők azok, akik saját javaslatuk mellett nem mernek kiállni? Nem gondolhatjuk komolyan, hogy a vezető állásfoglalása úgy hat „a szolgalelkű tagokra”, mint hűbérről vallásváltásra a jobbagyok vallására egykoron. Nincs személyi függőség, nem ilyenek a viszonyok.

Persze vannak olyan esetek — és ezért nem lehet a kényszer általában támadni — amikor igenis adminisztratív kényszerítésre van szükség. Olyankor, ha egy alapszervezet a szélesebb érdekeket sértő, hibás döntést hoz. Például fegyelmi ügyben túl szubjektív mérlegelés, rangsorok nem a szempontok szerinti készítése.

Vita

A konkrét helyzetben a vezetői magatartás bírálatát nem tartom (mint a fentiekben kiderül) jogosnak. (Az más kérdés, hogy volt miért jogosan bírálni — a felajánlási javaslat késői eljuttatásáért, de itt nem erről van szó.)

3. A konkrét helyzet nem jelent kiindulási alapot az általánosításokra. Így ezekhez legalább újabb bizonyítékok szükségesek. Úgy érzem, nem a vezetettek deformálódott kapcsolata a bajunk. (Noha biztosan vannak ilyen problémák is egyes vezetőkkel — de ezeket konkrétan kell bírálni.)

Az alapszervezeti élet, az öntevékenység kibontakoztatása érdekében többet próbálunk

tenni (és ennek kezdeti eredményei vannak), mint valaha. Az, hogy tevékenységünk általában gátolja az öntevékenység kibontakozását — bizonyítandó állítás.

Az elmúlt jó pár évben rengeteg vita folyt a KISZ bajainak okairól. Világos, hogy ez szükségszerű, de mostanában elsősorban a cselekvésre, a valódi változtatásokra, az elhatározott reformok megvalósítására kell összpontosítani.

Amit hajlamosak vagyunk elfelejteni, hogy problémáink alapvetően a társadalmi viszonyokból fakadnak. A társadalmi fejlődés adott színvonaláig behatárolja lehetőségeinket, mintegy korlátozta szab nekünk. Úgy érzem, jelenleg az alsó korláthoz vagyunk közelebb. Néhány ok (ami megszabja a tennivalókat) is:

— Valóságos lehetőségeink, szerepünk, funkcióink tagjaink nagyon nagy része előtt nem tisztázott. Ebből adódnak túlzott elvárások és a reálisnál negatívabb közhangulat a KISZ-ről.

— Elsősorban probléma a politikai jelleg helyes értelmezése és tevékenységünkben annak érvényesítése. A csoportéletben egymás ideológiai politikai fejlődésének elősegítése, a vezetőség tudatos koncepcióalkotása erre ma még ritka.

— Tagfelvételünk egykori formalizmusa, a rendszeres tevékenység meg nem követelése szervezetünk komolyságát veszélyezteti, és egyúttal demoralizálja az aktívabb rétegek egy részét.

— Egyetemi struktúráinkból következőleg a csoportok igen rövid életűek, ez a tanulmányi, politikai, baráti közösségek fejlődése ellen hat. Még mindig elég szórványos a tudatos közösségépítő munka (vagyis ebből a szempontból vezetőink nem eléggé tudatosak).

4. Néhány megjegyzést szeretnék tenni az eddigi vitához. Mindenekelőtt furcsa, hogy a politikai rovat leborongással vádolja Greskovics Bélát, ugyanakkor maga is hasonló receptet alkalmaz. Hiszen szerintük G. B. kétségbe vonja partnere illetékességét, hozzászóláshoz való jogát, oda nem illően hi-

vatkozik egy felsőbb tekintélyre, „a megbíráltak érzelmiileg talán érthető elutasító reflexének enged.”

Az utóbbiról annyit, hogy esetleg a bírálat jogtalansága váltja ki az elutasító reflexet?

A figyelmes olvasó meggyőződhet róla, hogy G. B. pusztán annyit írt le: „A felvetett problémákkal... mások is foglalkoztak (értsd KISZ—KB) nála jóval alaposabban és eredményesebben, ami nem is csoda, hiszen átfogóbban is szélesebben ismerik szervezetünk gondjait”

Ez az állítás abban a konkrét esetben igaz. Figyelembe véve, hogy a vita célja „az alapszervezeti munka hiányosságai utáni kutatás, furcsa a KB KISZ—munka hiányosságai utáni kutatását ide nem tartozónak nyilvánítani. (Sőt a vezetőket és vezetettek viszonyával is foglalkozott ez az ülés!) Néhány „érvhez” a további hozzászólásokból („hangulatkeltés”, olyan kijelentéseket a szájába adni amiket nem mondott) „azonosítja magát a KISZ-szel, hogy elhitesse, aki őt bírálja, a KISZ-t támadja”. „Gyakori magatartás... akik személyüket kritizálják, azt a vezetőség tekintélyének rombolásával vádolják”.

„Álláspontjának idealista jellege van „ennek objektív oka a filozófiai képzettség alacsony színvonalán”

Összefoglalóan a „póluselmélet fő hibáját abban látom, hogy szétválasztva a tudatos vezetőket és az ösztönös vezetőket létrehozta a vezetői „idegenséget” ráadásul a döntési folyamatba megkérdőjelezi még véleménynyilvánításukat is (és így a felsőbb határozatok jogosságát is). A valóság szerencsére nem támasztja alá ezt a szétválasztást (ami nyilván nem jelenti, hogy egyes esetekben nincsenek problémák). Ami bajainkat illeti: a mozgalmi év idáig azt mutatta, hogy megindult egy egészséges folyamat. Ebből a szempontból most sokat jelent, hogy megnyírt komolyan fogjuk megcsinálni az értékeléseket. Ez a vita minden aktív (hozzászóló) és passzív (olvasó) résztvevőjén múlik.

Akar László

Két speciál kollegium

— a tud. szoc. tanszéken

A tudományos szocializmus tanszék az 1974/1975-ös tanév második félévében II—V. éves hallgatók részére két speciál kollegiumot indít.

I. AZ ÉRTELMSÉG ÚTJA (vezeti: dr. Szabolcs Ottó kandidátus, tanszékvezető főiskolai tanár)

Viták az értelmiség fogalmáról és társadalmi funkciójáról. A modern értelmiség kialakulása, eredete, összetétele, társadalmi és politikai szerepe. A hivatásos magyar értelmiség kialakulásának tényezői és sajátosságai, a magyar értelmiség múltja és útja a múltban és múltból a jelenbe. Értelmiség és tudomány, értelmiség és kultúra, értelmiség és politika. Az értelmiség társadalmi és politikai polarizációja. Értelmiség és demokrácia, értelmiség és szocializmus. Az értelmiség a tőkés, a fejlődő és a szocialista társadalmakban. Az értelmiség társadalom kérdése és az értelmiség jövője.

II NEMZETI FELSZABADÍTÓ MOZGALMAK AZ ARAB VILÁGBAN

(vezeti: dr. Murai György adjunktus)

Az arab nemzeti felszabadító mozgalmak antiimperialista tartalma, kapcsolatuk és

összefüggésük a világorradalmi folyamat erőivel.

Az arab országok gazdasági, stratégiai jelentősége, a gyarmatosítás és a neokolonializmus imperialista szándékai.

Az arab nemzeti felszabadító mozgalmak születése, kibontakozásuk, eredményeik a II. világháború után. Az egyiptomi forradalom előzményei, győzelme, jelentősége az arab népek forradalmi megmozdulásaiban.

A Maghreb országok harca a nemzeti függetlenségért. Az algériai függetlenségi háború, a továbbfejlesztés útja.

A cionizmus megszületése, politikai módszerei. Izrael állam megalakulása, a cionizmus és a nemzetközi imperializmus szövetségének kialakulása. A közel-keleti háborúk, a palesztinkérdés.

Az arab egységstörkevések, az Arab Liga tevékenysége. Társadalmi összetétel, osztálykülönbségek az egyes országokban. Az arab országok politikájának, eltérő orientációjának.

A Szovjetunió és a szocialista országok kapcsolata az arab országokkal. Az antiimperialista szövetség. A közlekedési rendezés lehetőségei.

A foglalkozások március hónapból kezdődően, heti két órában kerülnek megrendezésre. Jelentkezni a II. em. 242. szobában lehet, március 3-ig.

11 kérdés, amelyekről milliók vitatkoznak — Franciaországban

A Francia Kommunista Párt októberi XXI. (rendkívüli) kongresszusa után széles körű kampányt indított. A cél a kongresszus határozatainak, a párt politikájának minél pontosabb és minél szélesebb körű ismertetése. A baloldali előretérés óta a kommunistaellenes hadjárat fokozódott, ezért különösen fontos, hogy az FKP állásfoglalásait torzítás nélkül jussanak el a lehető legszélesebb tömegekhez. Ezért a párt elhatározta, hogy a kongresszus határozatait a kommunisták javasolták című broszúrban 1 000 000 példányban fogják terjesztani (eddig több mint nyolcszáz ezer példányt adtak el). Emellett a kommunisták fokozzák a hagyományos eszközökkel való propagandamunkát is, így a házak falain megsokasodtak a kommunista plakátok, továbbá széles körű sajtókampányt indított a párt. Ennek fontos része volt az a nyolc cikkből álló sorozat, mely a párt hetilapjának, a Humanité Dimanche-nak a hasábjain látott napvilágot. A cikksorozat tizenegy olyan kérdést tesz föl és ad rájuk világos és egyértelmű választ, melyeket a polgári sajtó gyakran vet fel a kommunista párttal kapcsolatos kényves problémáknak.

A különböző társadalmi rendszerű országok békés egymás mellett élésének korszakában különösen fontosnak és hasznosnak találjuk egy vezető nyugat-európai tőkésországban folyó osztályharc és a tőkés világ egyik legerősebb kommunista pártjának az osztályharc problémáira adott válaszainak a megismerését. Ezért tartjuk tanulságosnak az Humanité Dimanche-ban megjelent cikksorozat rövid ismertetését.

A PÁRT ÉS A VALÓSÁG

— „hogyan lehet az, hogy a kommunisták, akik először beszéltek válságról, most azt mondják, hogy az nem elkerülhetetlen?”
— indokolt-e a dolgozók harca a jelenlegi válsághelyzetben?
— miért nem támogatja az FKP a kormány takarékosági programját?
— ha a baloldali hatalomra kerül, nem kényszerül-e maga is takarékosági intézkedéseket hozni?”

A kommunisták nem hiszik, hogy a válság elkerülhetetlen volt, s azt sem hiszik, hogy nem lehet belőle kilábalni. Nemcsak azért, mert nem hisznek az eleve elrendeltetésben, és úgy gondolják, hogy a társadalmi-politikai-gazdasági jelenségek okai mindig megmagyarázhatók, nem is csak azért, mert vannak országok, amelyeket nem sújt a válság, hanem elsősorban azért, mert tudják, hogy „A francia válság az állammonopolista kapitalizmus válsága, amely a nemzeti élet minden részét érinti, és amelynek okát abban találhatjuk meg, hogy gazdaságunkon kis számú

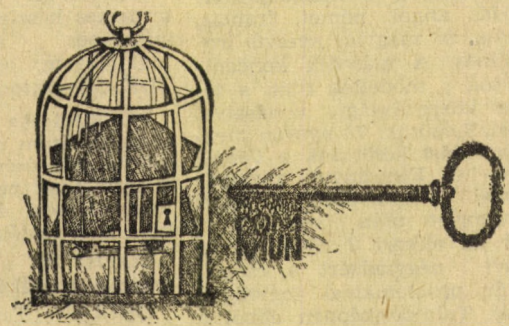
multinacionális vállalat és tőkés monopólium uralkodik, melyek az államot is ellenőrzésük alá vonták.”

A dolgozó tömegek helyzete az elmúlt 25 évben soha nem volt olyan rossz, mint ma, szemléletesen mutatja ezt az évi 18 százalékos infláció és a több mint 1 000 000 munkanélküli. Ez ellen csak a dolgozók egységes és határozott fellépésével lehet harcolni.

A PÁRT ÉS A BALOLDAL EGYSÉGE

— „hogyan lehet indokolni a kommunista pártnak a szocialista párt jelenlegi politikájával kapcsolatos nyugtalanságát?”
— a kommunisták; a szocialista pártot illető kritikájukkal nem kockáztatják-e a baloldali egységének győngyítését?
— miért kell kitartani a közös kormányprogram mellett?”

A két párt viszonya ma — a szocialisták kongresszusa után különösen — a francia kommunisták legfontosabb problémája. Csak a kommunisták és a szocialisták akcióegysége, szoros együttműködése biztosíthatja a baloldali harcának sikerét. Indokolt tehát a kommunisták evvel kapcsolatos álláspontjának alapos ismertetése;

A kulcs a Közös Program

„Számunkra nem egy a szocialista párt ellen folytatott polemikáról van szó, hanem az egységért való harcról. És ha szükségesnek tartjuk, hogy ezt állandóan és kétértelműségi

nélkül folytassuk, akkor ez éppen azért van, mert a szocialista párt magatartása — mind vezetői, mind pedig felelős szervei szintjén — mint ahogy azt a tények bebizonyították, jogos nyugtalanságot kelt bennünk (...). Nem lehet nem aggódni.

— amikor látjuk, hogy a szocialista vezetők újra magukévá teszik azt a régi reakciós elméletet, mely szerint a dolgozóknak, a munkásosztálynak áldozatokat kellene vállalnia, hogy szembeszállhassunk a válsággal.

— amikor semmiféle tiltakozást nem hallottunk a francia szocialisták részéről Willy Brandtnak, a Szocialista Internacionálé elnökhelyettesének Párizsban tett felháborító kijelentése után, melyben nyilvánosan utasította az ellenzéki pártokat, hogy a jelenlegi helyzetben ne támadják a nagytöke politikáját,

— amikor látjuk, hogy maga Mitterrand nem javasolja sajtókonferenciáján a közös kormányprogram azonnali végrehajtását a baloldali hatalomra jutása esetén, hanem annak hatéves, egymás utáni tervekbe való elnyújtását javasolja.

Végül elhithetjük-e, hogy csak sajnálatos feledékenység miatt nincs semmi, de semmi utalás a közös programban a szocialista párt kongresszusának végső dokumentumában?

(...) ezentúl napjainkban, sokkal inkább, mint 1936-ban vagy a felszabadulás idején a demokratikus mozgalmakban szükséges a lojális és nyílt eszmecsere, vita — az egységért. (...) Ez az érteleme és a summája a kommunista pártnak a szocialista párttal folytatott vitájának. A baloldali egysége a Közös Programért és nem egység az egységért, mert annak semmi értelme sem lenne (...). A Közös Program nem irányul a francia nép unióját képező rétegek egyikének érdekei ellen sem. Csak azok ellen szól, akik elnyomják mindezeket a rétegeket, különböző mértékben, de egyre erőteljesebben: a monopolista csoportok ellen.”

A PÁRT MAGA

— „kikben bíznak az emberek, hogy ne veszzenek el a remények?”
— miért elsősorban a munkásosztályra támaszkodik a párt?”

„Állást kell foglalnunk”

Március 12-én, szerdán délután fél három órai kezdettel kerül sor a III-as előadóban a Magyar Rádió „Állást kell foglalnunk” c. ifjúsági kabaréműsorának nyilvános felvételére. A műsor valamennyi előadója és szerzője 30 éven aluli, tehát a felszabadult ország szülötte. A háborús nemzedék analógiájára mondhatjuk, hogy mi vagyunk a békés nemzedék. De hogy nem is vagyunk olyan békések, bizonyos rá majd a műsor jó néhány száma. S ha már évfordulót ünnepeünk, kérjük szépen, vegyék azt is észre, hogy mi is közeledünk a harminchoz, itt az ideje, hogy igazán felnőttszámra vegyünk. Ehhez persze, nemcsak vezető állást kell foglalnunk, hanem társadalmunk megoldására váró problémáiban is felelősen állást kell foglalnunk.

A kabaréműsor felvételére több okból kerül sor a Közgázon. Először is, ha a szerzők és a szereplők 30 éven aluliak, akkor a nézők se legyenek kivételek (azért egy-két tanárt beengedünk). Másodsor, a szerzők jó része egyetemünk volt és jelenlegi hallgatója. Puskás Tamás, Práger László, Rózsahegy János és Borsi György, ha már nem is ezeket a lépcsőket koptatják, nevük talán még ismerősen cseng néhány felsőbb évesnek. Földes Péter és Tormai László írásával viszont hétről hétre ta-

lálkozhatunk a KÖZGAZDÁSZ hasábjain. Egy kivétellel valamennyiüknek ez az első országos jelentkezése, a hazai pálya remélhetőleg hozzásegíti őket az eredményes bemutatkozáshoz. Harmadszor GÖZGAZDÁSZ című humoros kötetünk néhány klasszikus írásának átfűrt változatával is számíthat az értő közönség hálás fogadtatására.

A rádiófelvétel egyébként semmilyen sem különbözik egy színházi előadástól, a technika jelenlétéről csak néhány mikrofon árulkodik. Ma még nincs végleges szereposztás, de a jelöltek között megtalálható hazánk szinte valamennyi 30 éven aluli humorhoz értő fiatal színésze (Kern András, Timár Béla, Harsányi Gábor, Tahi Tóth László, Schütz Il, stb.). Boros Lajos, Huzella Péter és Dinyés József zenés párviadalanak végeredményét pedig a közönség dönti el. Ugyancsak a műsor valamennyi számát, mert a rádióban április 5-én csak a felvételen sikert aratott számok lesznek hallhatók.

A 400 főt befogadó III. előadó ülőhelyeinek szétosztásáról a KISZ-bizottság intézkedik. Csoportos és egyéni igényléseket hatodikáig fogadnak el, a jegyek szétosztása hetedikén kezdődik Vadnai Mártánál, a KISZ-bizottságon. A belépés ingyenes.

Remélve, hogy a nézőknek jó szórakozást, a szerzőknek sok sikert hoz majd a felvétel, ajánlja még egyszer a műsor dátumát (március 12.) mindenki figyelmébe a műsor szerkesztője,

Farkasházy Tivadár

Sportolási lehetőség!

Minden kedden 9-10 óráig lehet úszni a Sportuszodában. Harmad- és negyedéves hallgatók jelentkezhetnek. Aki úszni szeretne, jelentse be igényét a testnevelési tanszéken Wass Antal tanár úrnál!

100 éve született Károlyi Mihály

Március 8-án, születésének századik évfordulóján a Kossuth Lajos tér északi oldalán felavatják Károlyi Mihály szobrát. Károlyi a harmadik magyar történelmi személyiség, akinek a Kossuth téren — a főváros legreprezentatívabb, a törvényhozást jelképező Parlament felvezető tere szobra áll majd, s ez nem véletlen. Ugyanis Rákóczi Ferenc, Kossuth Lajos és Károlyi Mihály kapták csak meg, nemzetétől azt a dicsőséget, hogy érdemeiket az országgyűlés törvényben rögzítette.

1946. ÉVI. II. TÖRVÉNY- CIKK:

„1. § Magyarország nemzeti-gyűlése Károlyi Mihálynak, a Magyar Népköztársaság volt elnökének kimagasló érdemeit, amelyeket egy emberöltőt meghaladó államférfiúi működése során a magyar népek az évszázados elnyomatástól való megszabadításáért és földhözjuttatásáért, a magyar állam függetlenségének kivívásáért, a demokratikus államrendszer megvalósításáért, a szabadság, az egyenlőség és az emberiség örökérvényű eszméinek diadalra juttatásáért érdekében, féltelmét és csüggedést nem ismerve, a számkivetés keserű éveiben is lakadaltalan lelkesedéssel folytatott munkásságával szerzett a magyar nép soha el nem múló hálójának kifejezéséül ezennel törvénybe iktatja.”

SIK ENDRE: „Kevés ember volt a történelemben, aki akkora utat tett meg életében, mint ő, aki Magyarország egyik leggazdagabb arisztokrata földesurából az elnyomottak és kizsákmányoltak, a munkásság és a dolgozók felszabadításának önfeláldozó és elszánt harcosa lett. (...) A születési arisztokrácia mellett szokásos beszélni »szellemi arisztokráciáról« — értve alatta az irodalom, művészet és tudomány kiválóságait. De az arisztokráciának van egy harmadik fajta is; az erkölcsi arisztokrácia. És Károlyi Mihály ehhez az arisztokráciához tartozott. (...) Becsületes, tisztá, elvű ember volt, a szónak legteljesebb értelmében. (...) Azt, hogy Károlyi öntudatos és meggyőződéses marxista volt, hogy a munkásságban a forradalom vezető erejét, a kommunista pártban pedig a munkásság forradalmi élcsapatát látta. Károlyi Mihály szavaival is, tetteivel, egészen tevékenységével évtizedeken keresztül bizonyította.”

KÁROLYI 1919 NYARÁN emigrált. Ettől kezdve egyre

jobban közeledett a kommunistákhoz, sőt be is kívánt lépni az KMP-be, végül is 1925-ben titkos megállapodást írt alá a KMP vezetőivel, mely szerint nem lép be a pártba, de annak politikáját mindenben támogatja. Károlyi és a KMP együttműködésének legjelentősebb dokumentuma a Tíetek a föld című brosúra, melyet 1931-ben jelentetett meg Párizsban. A brosúra a KMP felkérésére a párt által Károlyi rendelkezésére bocsátott adatok segítségével íródott, s a könyvet a párt Vidéki Osztálya terjesztette — természetesen illegálisan. Könyvében Károlyi ír az 1918-as októberi forradalom tanulságairól, a gazdasági világválságról és annak magyarországi hatásáról, a Szovjetunióról, a magyarországi agrárhelyzetről, s végül a Mit kell tennünk? című fejezetben összefoglalja a magyar földműves szegénység legközelebbi teendőit. Erdemes földözni könyvének néhány főbb gondolatát;

(...) „szemfényvesztő célokkal készült a szociáldemokrata párt új agrárprogramja is. Először megmutatni a munkásság felé, hogy már mernek ök is a parasztkérdéssel foglalkozni, másodsor megmutatni a kormányt, hogyha ki is megy a szociáldemokrata párt a falvakba, attól nem kell félni, mert lám milyen jámbor követelésekkel állnak elő. Kártérítés földreform. Ami azonban nem terjed ki a termelés fontos érdekeit szolgáló földekre. Hogy melyik föld szolgálja a termelés fontos érdekeit, azt a szociáldemokraták Horthyék alispánjaira bízzák. Amint-hogy az egész programból kifejeztették azt, hogy ki fogja végrehajtani az agrárreformot, a földosztást? Megint a Bethlen-Meyer-Peyer-féle paktumtársaság?”

(...) „amíg a döntő harc napja eljön, addig se szabad féltlenül maradnia a földműves-szegénységnek. Szervezkednie kell és követelnie kell:

1. — az új földosztást; a nagybirtokok kártérítés nélküli kisajátítását és a földnélküliek és törpebirtokosok között való kiosztását a helyi földosztó paraszt-tanácsok vezetése alatt
2. — a parasztszegénység, kizsákdák és kisiparosok adó, földváltás és uszarakölesöntartozásának törlését,
3. — a tíz holdon aluli birtok és általában minden dolgozó munkás és paraszt mentesítését egyelőre minden adófizetés alól,
4. — a földmunkásság és kubikumunkásság legalább százszázalékos béremelését,
5. — a földmunkásság sztrájk- és szervezkedési jogának elismerését,
6. — a hűbéri adók, stóliák, párbérek, robotok, és a derestörvény eltörlését,
7. — a munka nélküli dolgozók állami segélyezését! Ezeknek az átmeneti könnyebbségeknek is kemény harc az ára. Ezt a harcot, mintán a Magyarországi Szociáldemokrata Párt teljesen föladata a forradalom ügyét, a városi proletárság élén a Kommunista Magyarországi Pártja viszi.

A parasztság nem bízhatja magát sem a Meyer-Szizj-féle csizmás miniszterek és magyar kulákok, se pedig a Dénes-féle múparasztok kezére, hanem meg kell szerveznie a maga seregét és a városi proletársággal kell szövetekeznie.

A föld és a gyár munkásságának fölzsabadulása csak saját műve lehet!

Ebben a harcban a dolgozók csak láncukat veszíthetik. A magyarországi dolgozóknak igazán nincs már más veszítenivalójuk.

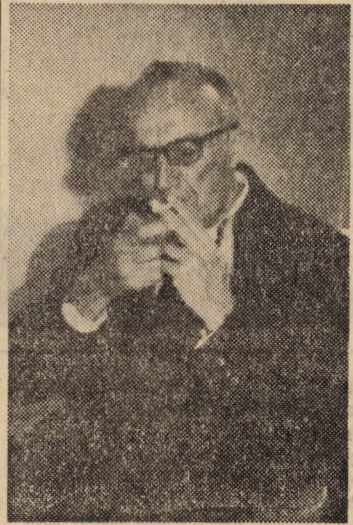
Ebben a harcban és a harc minden frontján — engem mindig a dolgozók oldalán fogtok találni!”

A KISZ pártirányítása az általános karon

A KISZ PÁRTIRÁNYÍTÁSÁNAK javítását szorgalmazták az irányelvek és a Szervezeti Szabályzat is. Különösen fontos ennek az alapszervezeti szinteken való megvalósítása. A kapcsolat szorosabbá tételének és irányítás egyes területeinek és legmegfelelőbb módszereinek megtalálása és alkalmazása az alapszervezeti vezetőségek feladata. Ezeknek a gyakorlatban felmerülő problémáiról beszélgettünk Neményi Istvánnal, az általános kari II. pártalapszervezet titkárával és Kramár Lászlóval, az alapszervezeti vezetőség ifjúsági felelősével.

mindenhol legyünk jelen, s a KISZ által várt és igényelt segítséget a pártvezetőség mindenkor megadja. Ugyancsak tartalmi kérdés a pártépítési munkánk javítása. Egyes szakokon a pártba való belépés tényét sok KISZ-tag nem úgy értékeli, hogy a párttag többletfelelősséget, többletmunkát vállal magára, és emiatt tartózkodnak hallgatni a pártba való jelentkezéstől. Ezen a szemléleten feltétlenül változtatnunk kell. Türelemes, kitartó, tudatformáló munkával, ahogy mondani szokás — itt a jeget nem törni, hanem olvasztani kell.

— TÖBBEBEN FELVE-TÖDÖTT A KÉRDÉS: helyes-e, hogy az alapszervezeti vezetőség ifjúsági felelős — személyben — hallgató lett, — vette át a beszélgetés fonalát Kramár László. Én úgy gondolom, hogy ennek megvannak a maga előnyei, ugyanakkor a hátrányai kiküszöbölhetőek. Előnynek tekintethető, hogy jobban ismerem a KISZ-t és a KISZ-tagok problémáit, mint az oktatók, akik nem élnek benne szerveze-

— KÉTSÉGTELEN, HOGY A KORÁBBI alapszervezeti vezetőség jó munkája mellett egyik leggyengébb pontja volt az ifjúsággal, a KISZ-szervezettel való foglalkozás — kezdte a beszélgetést Neményi elvtárs.

Igy az új vezetőség feladata lesz a következő két-három hónapban, hogy erősítse a KISZ-szel a kapcsolatot, s ezen keresztül ismerkedjék meg a KISZ-tagok politikai, számos gazdasági problémájával. Ebben az ifjúsági felelősnek élenjáró feladata van.

Mivel szeretnénk a kari vezetőség ülésein, éppúgy, mint a fontosabb alapszervezeti taggyűléseken és egyéb KISZ-megmozdulásokon is ott lenni, elhatároztuk, hogy minden vezetőségi tag aktívákat szervezen maga mellé — természetesen a párt csoportjára támaszkodva elsősorban, de esetleg pártönkivüliek bevonásával is —, akikkel együtt fenti területeket megvalósíthatjuk.

Mint ahogy az általános karon két pártalapszervezet van, bizonyos szervezeti problémákat is meg kell oldanunk. Igyekezünk kell nagyon jó együttműködést kialakítani a két alapszervezeti vezetőség között. Ennek minden feltétele megvan. Valószínűnek látszik, hogy a kari szintű problémák tárgyalásánál mind két alapszervezeti titkárnak jelenléte a célszerű. Ami pedig a KISZ-alapszervezeteket illeti, úgy gondolom, annak a pártalapszervezetnek kell segítséget adni munkájukhoz, amelyik alapszervezethez tartozó tanszéknek hallgatói alkotják az alapszervezet. Mindazonáltal vannak nehezebben megoldható kérdések is — hogy mást nem említek, az első évfolyam — ami az általános karhoz tartozik, az oktatói, dolgozói, KISZ-alapszervezetből tanszékünkbe tartozó fiatalok problémái. Egy sor szervezeti kérdést kell még tisztáznunk. Tartalmi vonatkozásban fontosnak tartom, hogy aktívahálózatunk segítségével

tünkben, s csak kívülről látják azokat. Kétségtelen, hogy bizonyos esetekben egyes kérdések megoldásánál nagyobb súllyal, következképpen sikeresebben tudna fellépni egy oktató, viszont semmi akadály nincs annak, hogy ilyenkor segítségét kérjék és kapják az alapszervezeti pártvezetőség valamelyik tagjától. Erre már volt is példa, az irányelveknek a KISZ-alapszervezetekben való megbeszélésekor.

Ami az irányítás szervezeti, tartalmi, módszertani részét illeti, az általános kari két alapszervezeti ifjúsági felelős írásos előterjesztést készít erről a márciusi vezetőségi ülésre, s akkor alakítjuk ki idevonatkozó munkatervünket. Első lépés feltétlenül a szervezeti keretek megteremtése kell, hogy legyen. Ugy gondolom, hogy a megfelelő kapcsolatokat a reszortosok szoros együttműködésére lehet alapozni leginkább. Természetesen itt is adódnak majd problémák, hiszen az egyes párt-, illetve KISZ-reszortok nem egyeznek, de meg lehet találni a közös területeket, s ezerről alakítani a kapcsolatokat. Vannak kérdések, ahol a megoldás szinte kínálja magát. Ésszerű például, hogy a szaktitkárok a szaktanszék pártcsoportbizalmijával legyenek állandó és szoros kapcsolatban. A lényeg az, hogy úgy kell megszerveznünk az egészét, hogy a pártvezetőségnek a kari KISZ-élet egészéről legyen tudomása, hogy a megfelelő szervezeti kereteken keresztül megismerhesse, és ennek alapján segíteni tudja a KISZ-munkáját. Ott és abban, ahol és amiben erre szükség lesz.

—nak

A felvételt készítette Vas Kálmán

ka alkalmazása helyett; taktikai egyezmények hajhászása a vezetés megkaparintására.”

A PÁRT ÉS A LÉTEZŐ SZOCIALIZMUS

— miért vállal szolidaritást az FKP a szocialista országokkal? Tekintettel a Franciaországban a szocialista országok ellen folytatott propagandakampányra, az FKP fontos feladatának tartja, hogy — a pártajtó segítségével — pontosan,

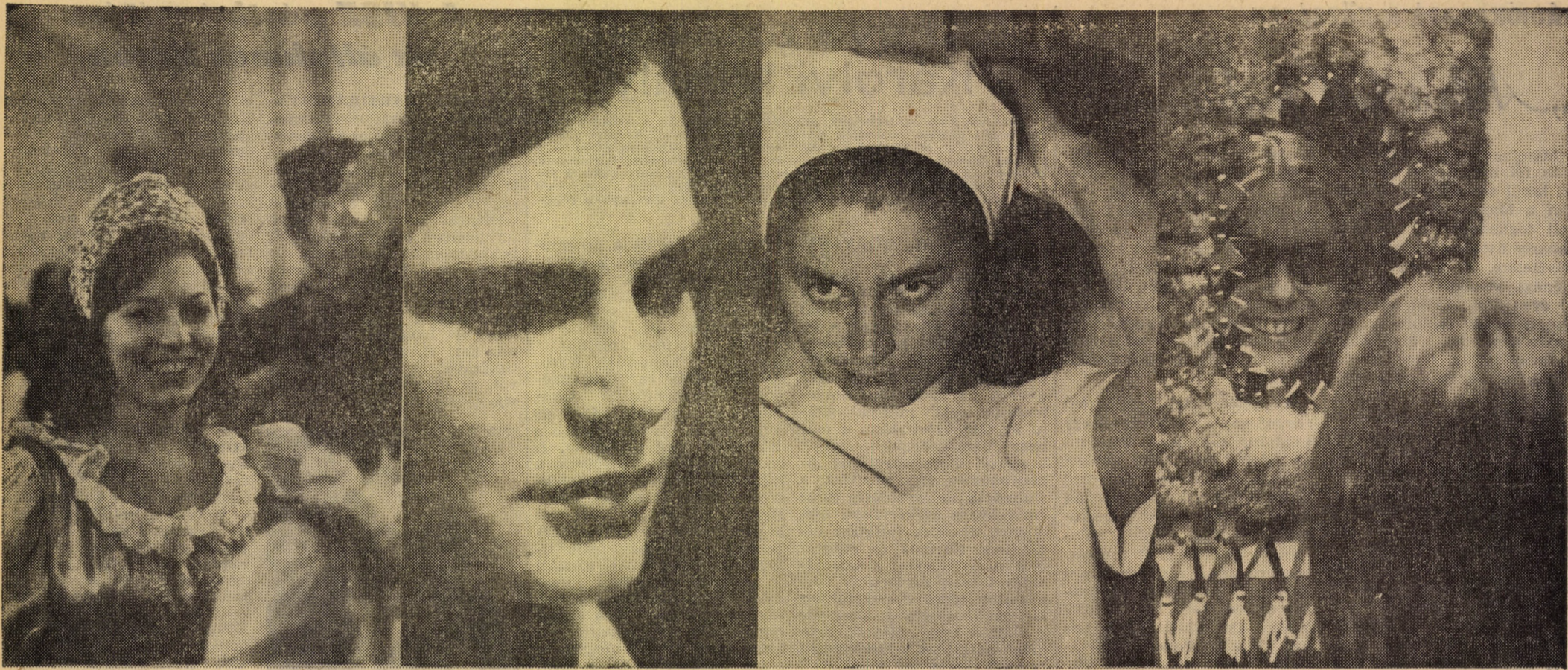
mélti önmagát és mert minden országnak megvan a maga eredeti karaktere (...) Az is természetes, hogy ebben a nagy kísérletben nem fogjuk behunyni a szemünket a szocializmus építése során már megszügyűjtött tapasztalatok előtt. Úttörő munkát végeztek ezek az országok, amelyek — igen nehéz körülmények között — elsőként indultak el ezen az úton. Eredményeikkel jelentékenyen megkönnyítik a munkánkat, mert gyengítettek az imperializmust, megrendítették a vén kizsákmányoló rendszert, nemkülönben azért is, mert ma minden forradalmár hasznosíthatja a tapasztalataikat, tapasztalatokat vonat le sikereikből és tévedéseikből. Ezt az óriási előnyt nekik köszönhetjük. Ezért, mellékesen megjegyezve, fontosnak tartjuk, hogy tanuljunk tőlük, és nem fogjuk elkövetni azt a nem ritka baloldali tapintatlanságot, hogy mi oktassuk ki a szocialista országokat...”

Ismerve az infláció és a munkanélküliség jelenlegi mértékét Franciaországban, nem meglepő, hogy az Humanité Dimanche kiemeli: „Infláció, munkanélküliség, zavarok, összevisszaság, pazarlás: a szocialista országok nem ismerik ezeket a szavakat és ami mögöttük van. Nálunk az embernek fájdalom arra gondolni, hogy az NDK-ban egy porcsívó ma olcsóbb, mint 1961-ben, hogy a kenyér, a tej, a vaj, a hús ára 15 éve változatlan, hogy a gazdaság több szektorában kínzó munkaerőhiány van, Csehszlovákiában a Skoda gépkocsik ára 25 százalékkal esett az év eleje óta, ugyanakkor a Szovjetunióban a lakbér 47 éve változatlan, Budapesten egy autóbuszjegy 20 centime mint... a háború után.” Ami pedig az eljövendő francia szocializmust illeti: „Eredeti, francia szocializmus lesz, de szocializmus, azokra a közös alapokra építve, amelyeket más népek már megvalósítottak.”

Az Humanité Dimanche sorozata befejeződött, de a tömegekkel folytatott állandó és közvetlen párbeszéd nemcsak újabb cikksorozatokkal, hanem a legkülönbözőbb formákban tovább tart és (az Humanité Dimanche-nak a sorozatot záró szavai szerint) „Igy őszinte és lelkes légkörben folytatódik az a kampány, mely a Francia Kommunista Párt politikáját hivatott népszerűsíteni, minél szélesebb körben és minél pontosabban. Azért, hogy megismertesse Önökkel azokat a konkrét nagy problémáinak orvoslására szolgáló megoldásokat, melyet a kommunisták az Önök részvételével szándékoznak véghez vinni.”

Salgó István—Csáki György

a valóságnak megfelelően tájékoztatassa a francia közvéleményt a szocialista országok életéről, eredményeiről és problémáikról. Ami a Francia Kommunista Pártnak a szocialista országokhoz, a létező szocializmus-hoz való viszonyát illeti, annak elvi alapjait Georges Marchais a demokratikus kihívás című nemrég magyarul is megjelent könyvében így foglalta össze: „Józan ésszel jelentjük ki: az a szocializmus, amelyet nálunk meg akarunk valósítani, a francia nemzeti színeket viseli magán (...) Nem másfelé fogjuk keresni a szocializmus modelljét, mert ilyen modell nincs. Nem lesz bármiféle egyéb kísérlet utánzata, mert a történelem nem is-

Lebegés

Ki akarta rázni magából a lelket. Amit a kedvenc szóhasználatát szerint „már megint ki kellene gyomlálni”.

A legrégebbi fürdőruháját csomagolta, meg az — örökölt, elcserélt, talált — ki tudja — úszósapka-költeményt.

Már az előcsarnokban érzi, hogy fájni fog. És utálja az előkészületeket. A vetkőzést, a körülményes utat az úszócsarnokig. Úszni sem szeret. Viszont akarta. Tudta, hogy néha le kell gyűrnie a hangulatait ahhoz, hogy hangulatai szerint élhessen. Mindig félt az ideg-összeomlástól.

Csabával megbeszélte, hogy tizenegyor találkoznak. Addig leússza az adagját.

Csabát az egyetlen ismerte meg. Azaz, hagyta magát rábeszélmi erre a képtelen kapcsolatra. Képtelennek tartotta, hogy egy nála fiatalabb fiút kössön az ő örökre vibráló, tengernyi aprósággal fűszerezett életéhez.

Eszter nem akart vele találkozni. Érezte már, hogy Csaba más utakon keresgél.

Belevetette magát a vízbe. Igen belevetette, mert félt tőle. Beugrami is, fennmaradni is, elsüllyedni is. A víz idegességgel vette körül. Számolta a hosszakat. Alkudozott magával. De végül is leússza az adagját. Csöpögősen kikászálódott a medencéből és megpillantotta egy régi barátját.

Miklós hat éve nősült, Eszter legjobb barátját vette el feleségül. Eszter emiatt nem is járt Enikőhöz — barátja szintén kinézte az esküvő után.

— Miklós! — és Eszter meghallotta a saját keserű — boldog hangját.

— Eszter! Rég láttalak! Még mindig kijársz?

— Mi van veletek? Újünk le! Vagy még nem úsztál?

— Ó, én igazán ráérek... Milyen szép vagy!

Eszter tudta, hogy szép is tud lenni. Most valami ördögi hangulat szállta meg. Mosolygott:

— Nem adnád ide a köpenyéd? Kicsit hűvös van... Miklós ráadta a köpenyét. Eszter kacéran mozgott. Figyelte a hatást. Miklós elbűvölte.

— Feleséged? Jól vagytok?

— Kösz... Született egy kislányunk. És te?

— Engem ismersz. Magas a mérce. Ugy is mondhatnám: nem keltek feleségnek.

— Hülyéskedsz.

— Csak tenger-lengek...

Akkor érkezett oda Csaba is. Könnyű puszit lehelt Eszter hajára, mintegy megcáfolva a lány beszédét.

— Ne haragudj, dolgom volt — mondta.

Miklós irigyen villantotta szemüvegét a fiúra, majd Eszterhez fordult:

— Látom, tensz-lengsz. En addig úszom egyet. A köpenyemet majd tedd a padra, légszivess. — és a szemüvegét lerakta Eszter mellé. A lány ingerülten kiáltott Csabára:

— Hol jártál? Örökig képes vagy egyedül hagyni az embert...

Eszter kinyújtotta a lábait és igyekezett felhőtlenül nézni Csabára. A fiún a teljes érdektelenségen kívül csak némi sajnálkozás látszott. Nyugtalannak és kiszámíthatatlanul erőszakosnak tartotta Esztert. Nem is kezdett volna járni vele, ha világosan ismeri meg. Az ő ideálja nyugodt, csendes, átlagosan babásan szép leány volt. Eszter tökéletes ellentéte az elképzeléseinek.

Megragadta a lány csuklóját:

— Gyere! Unom a barátait, Neked mindig, mindenhol barátaid, haverjaid vannak. Nem tudsz magad lenni...

— De...! — Eszter hiába próbált kedves lenni. Ez az, amit soha nem engedtek neki. Szerette volna a fiú gondör firtjei közé férni az újait és rámosolyogni, de az egy pillantásával elfagyasztotta a mozdulatot.

— Gyere!

— Tanulsz? — majd Eszter reménykedve kérdezte: Vagy ráérsz most?

— Ne törődj vele, majd meglátjuk, mit csinálunk. Siess! Eszter tévova tekintettel kereste Miklóst. Az uszoda zsongott. Levette a köpenyt, szépen lesimítva lerakta a padra, és engedelmesen Csaba után ment.

Tudta, hogy megint nem csinál valamit jól, érezte, hogy szólni kellene, vagy nem utána menni, de csak követte, szótlanul.

A zuhany alatt majdnem elsírta magát. Miért ennyire érzékeny? Miért az állandó töprengés. Valóban nem tud koncentrálni, vagy csak nem akar önálló életet élni. Keservesen utálta magát.

Az előcsarnok még mindig puha, nedves meleget árasztott. Nem Csabára volt szüksége, hanem arra, a mindent elsöpítő szeretetre, amire vágyakat — először — Csaba szeretetlensége miatt érzett.

— Helló!

— Szia. — megint ez a lány mosolygás. Min: a hullám, ahogy megtörik a legkisebb kavicsra is. Feleslegesnek érezte magát.

Szaladni kezdett.

Csaba állt, értetlenül nézte Eszter esetlen ugrálását.

Várt, hogy elessen.

Pálffy Judit

Dobos Péter

Gördülő kövek

Görgessük köveinket, görgessük Dél felé durva kö-sziveinket, erős kö-falainkat.

Nem vehette be a Jóság-isten; az otthon vászonkendős adományai nem indították omladozását durva kö-sziveinknek, erős kö-falainknak.

Hiába ostromolta a Szeretet-isten; vidáman csapkodó szelíd szó-madarak nem költöttek ki kö-sziveinkből élő hús-sziveket.

Nem győzött rajtuk az Emberség-isten; őriztük, harcoltunk értük: durva kö-sziveinkért, erős kö-falainkért.

Görgessük köveinket, görgessük Dél felé durva kö-sziveinket, erős kö-falainkat.

Új harcok várnak, új csaták: pattintsunk szikrát kö-köveinkkel, kö-kováinkkal, hogy felmelegedjen a szív a megszelídített atom sugarán!

SZÍNHÁZ

Raszpljujev nagy napja

Kegyetlen és szenvedélyes bírálatot mond a bürokratikus elnyomó gépezetről, a korlátlan hivatali hatalmaságról a cári igazságszolgáltatás béklyójába került 19. századi orosz drámaíró, A. V. Szuhofo-Kobilin Tarelkin halála c. művében. A darabot Magyarországon elsőként a Kaposvári Csiky Gergely Színház társulata tűzte műsorra 1972-ben, ez év januárjától pedig a 25. Színházban láthatjuk Szőke István rendezésében Raszpljujev nagy napja címmel.

A hatalom — kisember konfliktus zajos, néhol fülsértő, agresszív megjelenítése — a színház belső adottságai miatt is — szuggesztív, mély nyomot hagy a nézőben.

Szuhofo-Kobilin 1903-ban meghalt egy francia kisvárosban, a színházlátogató mégis a történelem huszadik századi párhuzamaira asszociál, hiszen ez a század sem szűkölködött az abszolutizált hatalom és a kisemmizett, félrevezetett kisember összecsapásából származó drámái, valóságosan megélt, egykönnyen el nem feledhető egyensúlytalan közegekben. Arénában vagyunk, ahol az egyik „gladiátor” — az elhalálozott Kobilin bőrébe bújó Tarelkin — már féltőben veszi-

tett; a humánus néző lefelé fordítaná hüvelykuját, az igazi viadal, a vallatás gyötrelmei azonban csak ezután kezdődnek. A testileg elgyöngült Tarelkint vérszipolyoknak, vámpírnak, szipolylidércnek kiáltják, miközben emberi mivoltából teljesen kivetkőztetik. A korlátlan hatalommal felruházott körzeti rendőrbiztos (Raszpljujev) összeesküvést, hatalmas bűnügyet szimatol a kishivatalnok ravaszkodás mögött. Mindenki gyanússá válik, mindenkit ellenőriztetni kell, átvizsgálni, lecsukni, ha kell, az egész országot. Aztán a ki-gyó saját farkába harap: a szomszagtól és más testi kinoktól meggyötört Tarelkin készségesen cinkosodul valjára a soha nem látott házmestert, kereskedőt, de magukat a vizsgálat lebonyolításával megbízott hivatalnokokat is. Valóban —ők a vérszívók, áldozataikból kiszipolyoznak minden tartást, tehetetlen csúszómászók-ká változtatják őket.

Kobilin nyelvezete (Elbert János fordítása) maga sem kíméletes, a rendezés, a jelmezek még bárdolatlanabbá, nyersebbé, élesebbé teszik a ki-mondott szerzői szavakat. Ennek ellenére a tragikus „farce” nem sokkol, ellenkezőleg: fogva tart, lenyűgöz.

Molnár Patrícia

Galilei Kör

Akik nem nézték, hanem csinálták

Polyosón szólítom meg az első arra járó: Ne haragudj, tudnál valamit mondani a Gallilei köréről? Hát, izé... nem. Vagyis nem nagyon sokat... A második interjúalany: Nem vagyok biztos, de azt hiszem, a II. világháború elején... Még nyolc embert megkérdeztem, aztán abbahagytam. Kiábrándítóan hasonló válaszokat kaptam. Pedig azt hittem, hogy nyitott kapukat fogok döngetni ezzel a könyvismertetéssel, és csak a bizonyosság kedvéért kezdtem el a kérdezősködést. De sajnos nagyon is csukott kapukra találtam. A megkérdezettek válasza az: tükrözik, hogy az egyetlen tanulók jó részének kevés fogalma van a Gallilei köréről és annak tevékenységéről. Így, remélhetőleg sem a könyv, sem a róla készült ismeretű nem íródott hiába.

„A Gallilei Kör 1908-ban diákegyesületként alakult, s mint ilyen, 1919 márciusáig működött. Jelentősége azonban messze túlterjedt a diákság és általában az ifjúsági mozgalmak körén. 1911-től csaknem tíz éven át százával, majd ezrével kerültek a Gallilei Körben nevelődött diplomások a dolgozó értelmiség sorába. A gallileista nemzedék jelentős szerepet játszott az első világháborút megelőző haladó, majd a háború alatti haladó és forradalmi mozgalmakban, mindkét forradalmunkban, s végül a mai Magyarország értelmiségi arculatának kialakításában is.”

Forradalmi korban jött létre ez az egyesület; kiáltó paradoxonok, szemétszűrő ellentétek világában. Egyik oldalon a századforduló éveiben kezdte meg támadását a Társadalomtudományi Társaság, a Huszadik Század, a polgári radikalisták Jászi Oszkár, Szabó Ervin, Károlyi Mihály körül csoportosuló reformnemzedék, majd Ady és a „nyugatosok” alapos tudományos felkészültséggel és ehhez méltó szenvedélyességgel a feudális Magyarország elavult intézményrendszerre, poshadt levegője, szellemi életének állóvíze ellen.

Míg a másik oldalon a Milleniumi Emlékművelés hamis pompája hivatott tükrözni a bokacsattogató Magyarország „igazi” arcát, mely azonban egyre bürokratizálódóbb, korruptabb hivatalnokrendszerrel, vallási béklyókat, hamis „magarság” kritériumokat, szellemi és politikai posványt stb. tart. Az oktatási rendszer sem volt kivétel. Merev, évszázados dogmák, tudománytalan állagzások, maradi tanárok kötötték meg a diákság lejobbait is. Ez ellen a hazug, értéktelen világ ellen alakult meg a Gallilei kör, mely magához vonzotta a kor leghaladóbb gondolkodású diákjait, akik a tanárok soraiban is támogatókra találtak. Felvilágosult szellemi irányításuk alatt mind többen ébrednek rá, hogy a társadalmi-termeszeti valóság megismeréséhez más, új utakat kell választani, és az igazság, a törvényeszerűség feltárása csak küzdelem árán, a fennálló törvények, dogmák félszűrésével, megváltoztatásával lehetséges. Ezek a diákok felismerték azt, hogy a tiszta, előítéletektől mentes gondolkodás, a műveltség megszerzése, a tudományos és közéleti elkötelezettség csak akkor lehetséges, ha szellemi-erkölcsi arculatukat az önművelés, a minden hamis értékrendszertől megtisztított kritikus, önkritikus magatartásmód megteremtésével alakítják ki.

Jelmondatuk: tanulni és tanítani, volt. Megszerezni a tudást, gyarapítani, terjeszteni. Ez a néhány szó és a mögötte meghúzódó következetes magatartás adta meg a körnek azt az erőt, hogy az állandó támadások ellenére együtt-tartani és növelni volt képes tagjainak számát.

Ez a nemzedék nem volt forradalmár, a rendszer megdöntésére nem volt képes, de intellektuális meggyőződésből morális felelősségből annak megreformálását, megújítását kívánta. Persze, a kérdés rögtön magától adódik. Lehetséges volt-e ilyen módon a változtatás véghezvitele, nem voltak-e naív optimisták? A kérdésre egyértelmű a válasz. S bár Jászi Oszkár utópistáknak nevezi a reformereket, „akik hitték az eszmék hatalmában, a fejlődési tan bizonytalan optimizmusában, az igazság erejében... s akik a széles néprétegeket akarták felkarolni a kaszinók urai táplálása helyett, s a természetudományt akarták fölemelni a vallási babonák füsttől oltására „mégis azt kell mondanunk, hogy a Gallilei Kör mozgalmá és tevékenysége napjainkban is példamutató min-denki, de különösen az egyetemi hallgatók számára, mert tagjai nem nézni, hanem csinálni akarták a történelmet”.

Ezért fontos „alapmunka” a „Gallilei Kör története”. Kende Zsigmondnak, a Kör egykori titkárnak az utolsó szemtanúnak és részvevőnek a visszaemlékezése, mert hiteles körképét adja ennek a nagyon izgalmas és tanulságos diákmozgalomnak a XX. század elejéről, úgy, hogy a ma olvasója is érezze: Ezt az örökséget folytatni kell!

„A gallileista nemzedék szellemi és erkölcsi értékrendszere ma is érvényes, tanulságos örökség, amelyet meghaladva is meg kell őriznünk, be kell építenünk a velünk született és velünk elköszönő század új értékrendszerébe!”

Sebők János

Immár fél éve vagyunk hallgatói az egyetemnek. Igaz, csak mind „estisek” de azért... mi is ide járunk. Koptatjuk a padokat (jó-jó... gyakran össze is hamuzzuk őket), foglaljuk a termeket, s miután sokan vagyunk, hát sok helyet foglalunk, nem kevés gondot okozva ezzel egyes illetékeseknek. No lám, gondot már okozunk. Mégsem vessz észre minket senki. Plakátjaink nincsenek (csak néhány slejfi a tanszékek kirakatában, hogy hol lehet „uv”-re jelentkezni), klubesteket nem tartunk (eltekintve a kétnaponkénti előadásoktól az I-esben), nincs gólyabálunk és nem vendézzük KISZ-gyűléseket. „Megtírt” gyerekek vagyunk. Mostohák. Mintha nem is léteznénk. Különböző emberek, akiket esténként beengednek az épületbe... Pedig hát... mi is az egyetemhez tartozunk.

S hogy ez mennyire így van, azt bizonyítja egy rövid kis „TANULMÁNY”. Témája: az egyetem esti hallgatóságának jellemzői... Az első fejezet címe:

Hogy néz ki egy estis?
Régen, mondjuk, tizenöt éve, valószínűleg a bajszos, kopaszodó, szemüveges, netán pocakos típus volt a jellemző. Ez ma már azért sem lehet igaz, mert az estisek többsé-

Estisek vagyunk

ge nőnemű. A bajusz tehát már eleve kiesett. Amellett a mai estis jó része fiatal. Kéthárom éve érettségizett. Ez jó is, meg nem is. Jó, mert még emlékszik egyre-másra a középiskolából, és rossz, mert ezt tudják róla a tanárok is. Soknak persze már családja van. De ez nem zavarja őt. Szünetekben például éppúgy diák, mint akármelyik nappali. De erről szóljon részletesebben tanulmányom következő fejezete, amelynek címe:

Hogyan él az estis?
Emlékszem egy mondatra. Előadásra jövet csapta meg fülemet az egyik este, amikor úgy negyed hat körül az egyetlen felszárny kapun megpróbáltam belépni magam a kiönlő teljes nappali togozattal szemben az épületbe. Szerencsére többemagammal voltam, így a kísérlet sikerrel járt. Közben figyeltem fel rá, hogy valaki a tömegből így szól a társához: „Te jó isten, ezek még csak most jönnek be?! Ez az, amire én soha nem lennék képes!”

Milyen érdekes az élet. Ha az előző évi felvételi sikerről nappalira, ma én is így gondolkodom. Pedig aprán-

ként ezt is meg lehet szokni. Heti tizenkét óra, abból négy szeminárium (két nyelv, két matek), s mindez három alkalommal. A fő hangsúly tehát az előadáson, vagyis a jegyzetelésen, vagyis az otthoni tanuláson van, ami főleg szombat-vasárnapra vonatkozna (ha az estisnek nem lenne gyermeke, akit ilyenkor kell nevelni — hiszen máskor alig látja —, élettársa, akivel ilyenkor lehet csak összeveszni — az okot lásd imént —, rossz tv-je, rádiója, fűnyírója, krumpliszételezője, amit ilyenkor lehet csak szétszedni —, s további 3-4 vasárnap alatti összerakni —, egyáltalán, ha az estis mindazt, amit hét közben nem csinál, azt vasárnap sem csinálna, hanem elhalasztaná — mondjuk a diploma utánra; szóval, akkor tényleg hét végén tanulna), mert hiszen hétköznapi dolgozik. Eppen ettől estis. S mind-ezek dacára létezik („megél”), vizsgázik („átmegy”), sőt, még diplomát is kap...

Hogyan is él tehát, dolgozik, tanul az estis? Hogyan „koptatja azokat a padokat”, foglalja a termeket, hallgatja

az előadásokat, és — ha rossz sorsa rákényszeríti (márpedig rákényszeríti) —, hogyan vizsgázik, szóbelizik, puskázik? ... Hogyan él ebben az épületben, mit csinál itt és miért? ... Hidd el, kedves olvasó: ugyanúgy, mint a többi diák. No, igen, az élete egy kicsit más, a „háttér”, az előzmények, mielőtt átlépi a kapukat; de ha átlépte, csak diák lesz ő is... Igaz, csupán este fél hattól, és csak legfeljebb 9-ig. De addig — nincs különbség. Az előadások, s szemináriumok, a vizsgák, a puskázások, az izgalom — nappal és este a sorsunk egy.

... Füstfelhő, tompa hangzavar, dugig tömött padosorok, vitatkozó csoportok, kakaópohárral egyensúlyozó alakok, jelezgető böngésző ritkaságok, vállalati pletykákról csevegő hölgyek, e hölgyekről csevegő urak, félhomály (rossz a világitás), hideg (jó fűtés...), jegyzetelés, ha tart az előadás, halk (?) susmus, ha unalmas, elégedett röhögés, ha bejön egy poén (még elégedettebb, ha nem jön be...), feszegetés, recsegés, rámolás, ha már csak tíz perc van hátra, és vacogó kiönlés a „sötét éjszakába”...

Estisek vagyunk...
Fóris György
esti, I. évf. pénzügy szak

SPORT

„Egy nagykorúvá” vált sportágról

Bizonyára furcsa lenne, ha mondjuk az asztalitenisz-szakosztályról szóló írás, valahogy így kezdődne: ezt a játékot ketten vagy négyen játszhatják, a háló magassága ennyi, a szakosztály vezető edzője, aki a szakosztály helyzetéről beszélgettem egyetértett velem abban, hogy igazán nem ártana előszónak egy rövid ismertetés arról a nálunk is egyre népszerűbb, de mégis kevésbé ismert sportágról.

Az köztudott dolog, hogy a modern cselgáncsnak, közhasználati nevén a jūdónak szülőháza Japán. Akárcsak Európában sok országban, Japánban is a középkornak volt egy időszaka, amit az anarchia, az egymással versengő, egymást irtó főúri családok harca jellemezett. Nos, ezek a főúri természetesen magánhadserőket, testőrséget is tartottak saját életük védelmében és itt a testőrségekben szolgáló katonák kiképzésében kezdték el először oktatni bizonyos önvédelmi fogásokat. Ezek, az akkor még élethalálharcban alkalmazott fogások továbbfejlesztett, és természetesen „sportszerűsített” változatai alkotják a mai cselgáncs legfontosabb részét.

Érdekes egyébként, hogy a sportág legnagyobb tanító-mestere, gyakorlatilag megalapítója Jigoro Kano, aki pedagógus volt, a jūdónak nagy szerepet szánt az ifjúsági testi és szellemi nevelésében. Ő alapította a híres japán jūdó egyetemet, amely ilyen értelemben egyedülálló a világon, de a sportágak között is. Magyarországon különben — sok európai államot megelőzve — viszonylag hamar ismertté vált a jūdó, ugyanis, már 1900-ban háromnapos tanfolyamot rendezett a BEAC pályán a jūdó alapismereteiből egy japán mester, Sasaki Kichisaburo. A cselgáncs igazi elterjedése és népszerűvé válása azonban csak az utóbbi évtizedekre esik nálunk, és szerte a világon is. 1964 óta a cselgáncs olimpiai sportág.

Melyek a sportág legfontosabb szabályai, mit jelentenek ezek az általános használt japán szakkifejezések, hogy tatami, ippon, dan? — A tatami a jūdószőnyeg japán neve. Az ippon az olyan fogások összefoglaló elnevezése, amelyet, ha sikeresen végrehajt egy versenyző az ellenfelén, akkor az egyébként 6 perccel tartó mérkőzés véget ér. Néhány ilyen ippon, vagyis teljes pontot érő fogás: tisztán, lendületből végrehajtott nagydobás, 30 másodperces leszorítás, fojtásfogás, tökéletesen végrehajtott karfeszítés. Ha nincs ippon, akkor a mérkőzés vé-

gén a pontozóbírák azt hirdetik ki győztesnek, aki több segédponttal rendelkezik a végrehajtott akciók alapján. A dan pedig a mesterfokozat elnevezése. Minél magasabb dan számot ér el valaki, annál képzetebbek, nagyobb technikai tudásúnak számít. A versenyzők technikai tudását az öv színe mutatja. Minél sötétebb színű az öv, annál magasabb a versenyző minősítése.

Tanár úr véleménye szerint milyen tulajdonságok fejlesztésére alkalmas leginkább a cselgáncs? — Egyrészt, a sportág önvédelmi jellegéből adódóan sok olyan fogás, dobás sajátítható el, amely szükség esetén alkalmazható, felhasználható. Másrészt a jūdó bátorra, határozott fellépésre nevel, önbizalmat adhat, és természetesen kitűnően fejleszti az izomerőt, a reflexeket. De talán a legfontosabb az, hogy a cselgáncs által elsajátítható esetben, vagyis az esés technikájának megtanulása, nem egy esetben, például egy közlekedési balesetnél, akár emberi életet is megmenthet.

Most már viszont tény-terjünk rá a szakosztály tevékenységének értékelésére! Néhány éve országos hírű, az első osztályú csapatbajnokságon III. helyezést szerzett cselgáncs-csapat volt a KSC-nek. Mi a helyzet jelenleg? — Kezdjük talán a szám- szerű tényekkel. A szakosztály tagjainak létszáma a serdülőket és ifjúságiakat is beleértve 40-45 fő. Ez lényegesen kevesebb, mint a csúcson 1966-ban, amikor 50-60 fő alkotta a szakosztályt. Ennek ellenére tavaly sikerült megnyernünk a másodosztályú csapatbajnokságot, de sajnos az osztályozón nem sikerült kiharcolni az NB I-be való feljutást. További probléma, hogy állandó versenyzőgárdánkból többen bevonultak katonának, így egy ideig rájuk nem számíthatunk. Tulajdonképpen azt is mondhatnánk, hogy egyelőre építjük a szakosztályt. A kerület általános iskoláival történő együttműködésünkkel, talán utánpótlás-gondjainkat is megoldhatjuk. Így, lépcsőzetes képzéssel néhány év múlva egy, a mainál még sokkal ütőképesebb, eredményesebb csapatunk is lehet. De azért idén sem adjuk fel, megkíséreljük újra a feljutást az NB I-be. Ezenkívül természetesen egyéni versenyeken is szeretnénk jól szerepelni.

Végül pedig egy rendkívül fontos dologról szeretnék beszélni. Azok a hallgatók, elsősorban elsősévesek, akik kedvet, tehetséget éreznek magukban ehhez a sportághoz, jelentkezzenek a testnevelési tanszéken Nádai Pál tanár úrnál. A cselgáncs-szakosztály mindenkit szívesen fogad! Ujvári József

Óránként 3 oldal Munkát vállalna, de... Miként léphetne be a KISZ-be?

Egyetemünkön számos külföldi diák is tanul. Az első évfolyamon ebben a tanévben két külön csoportban közel negyvenen vágta neki a távnak, a négy vagy öt évnél. Érthetően nekik több problémájuk van, mint felsőbbéves társaiknak, hiszen az újdonságok mellett nyelvi nehézségekkel is küszködnek. Az egyik vietnami diák, Nguyen van Tieu például elmesélte, hogy ő, de társai is nagyon lassan tudnak olvasni, s ez a vizsgára készüléskor jelentett különös gondot, főként gazdaságtörténetből, és földrajzból, vagyis az olvasmányos tárgyakból. Óránként egy, de legjobb esetben is csak három oldalt tudnak átböngészni, a szó szoros értelmében böngészni, mert sűrűn jut szerephez a szótár is. (Ennek ellenére Nguyen van Tieu nagyszerűen vette az első kanyart, négyvégzésen felüli átlaggal zárta a félévet.)

A külföldi diákok egyébként egy évet a Nemzetközi Előkészítő Intézetben töltenek, ahol a magyar nyelvet tanulják. Az egy év leteltével záróvizsgát tesznek matematikából és történelemből vagy pg-ből, s ennek az eredményétől függően nyernek felvételt az egyetemre.

Az első egyetemi évben tehát még komoly nehézségeik akadnak a külföldi diákoknak, az előbb már említett okok miatt. De hát itt az egyetemen kihez fordulhatnak ügyes-bajos dolgokkal, akár tanulmányi, akár pedig mindennapos, személyes emberi problémáikkal? Elsősorban felsőbbéves honfitársaikhoz, ha van ilyen, illetve tanáraikhoz. Újabban pedig egyetemi KISZ-szervezetünk is nagy mértékben kivesszi a külföldiek patronálásából, külön csoportot hoztak létre, akiknek az a feladatuk (egyben egyéni vállalásuk), hogy segítsék a külföldi hallgatókat, tartásuk velük a kapcsolatot, mind tanulmányi, mind egyéb területen is. (Jóllehet, maga ez az elképzelés nem újkeletű, de úgy igazából mostanában lendült fel e mozgalom. Igen hasznosak a tantárgyi korrepetálások, például pg-ből, vagy számítástechnikából. A tanuláson kívül közös szórakoztató programokat is szerveznek. Így került sor meglehetősen merész időpontban ugyan, december 23-án, a karácsonyi összejövetelre. Azonban merész időpont ide, vizsgaidőszak oda, szép sikere volt. Akik elmentek, lehetnek vagy huszan, jól érezték magukat a számukra esetleg szokátlan ünnepen (lévén nincs minden országban karácsony,

például Vietnamban is csak Holdujévét köszöntenek), magyar dalokat tanultak, s játszottak.

E hangulatos, kellemes este egyik fő szervezője, s háziasszonya Hornyán Éva volt, de néhány társával együtt nagy szerepet vállalt a lebonyolításban Futár Erzsébet is, aki egyébként e cikk létrejöttében is sokat segített.

Még november végén kirándulást szerveztek az elsőéves külföldieknek. Ezzel kapcsolatban azt említették meg, hogy jó-jó a kirándulás, de talán gondosabban kellene kiválasztani az uticélt. Ez alkalommal a szép fekvésű, sok érdekességet nyújtó Sopron felé vették az utat, csak hogy egy éve a Nemzetközi Előkészítő keretében már megismerték ezt a környéket.

Persze a KISZ-nek ez az egész mozgalma, a külföldiek patronálása nem valamiféle egyoldalú, rátküldés-jellegű, hanem azért csinálják, mert a külföldiek igénylik. A KISZ ezzel is lehetőséget teremt arra, hogy a nehezebben barátkozók is új ismerősöket, esetleg barátokat szerezzenek, s hogy olyan magyar társakra leljenek, akikhez bizalommal fordulhatnak. S úgy gondolom, ez nagyon fontos.

A külföldi diákoknak akadnak egyéni gondjaik is, amik közül néhányat most azért említünk meg, mert úgy véljük, hogy talán másokat is foglalkoztat. Egy perui diák, Hipolito Clemente Palma arról panaszkodott, hogy szeretne munkát vállalni, de eddig nem járt eredménnyel kutató-akciója, bár felkereste már az Érdekvédelmi Bizottságot is. Az a kérdése pedig, hogy miként léphetne be a KISZ-be, határozottan meglepett. Gondolom, éppen a KISZ-es patronálóknak lehetne feladatuk, hogy az eziránt érdeklődő, s erről esetleg tájékozatlan külföldi diákok előtt ismertté tegyék a KISZ-szervezet lényegét, tartalmát. Nguyen van Tieu, aki különösen hazájában a középiskola elvégzése után általános iskolában tanított matematikát, a török-bálinti kollégiumról mesélt, s ismerősen hangzott, mikor megjegyezte, hogy kissé messze van az egyetemről.

A külföldi diákok általában továbbra is igénylik a már említettekhez hasonló programokat, s érezhetően jólesik nekik, az hogy magyar társaikkal törődnek velük.

B. L.

HÍREK

Pártbizottsági értekezlet volt 1975. február 26-án, ahol előterjesztésre került a pártértekezlet határozatának végleges megfogalmazása, melyet a pártbizottság elfogadott. II. napirendi pontként a pártbizottság elfogadta az 1974-75-ös tanév II. félévi munkaterv tervzetét.

A közeli napokban összeül MSZMP budapesti pártértekezleten a IX. kerületi pártbizottság vezetői egyetemes kerületi Bizottság elnöke, Berend T. Iván és Szarvas László elvtársak képviselik.

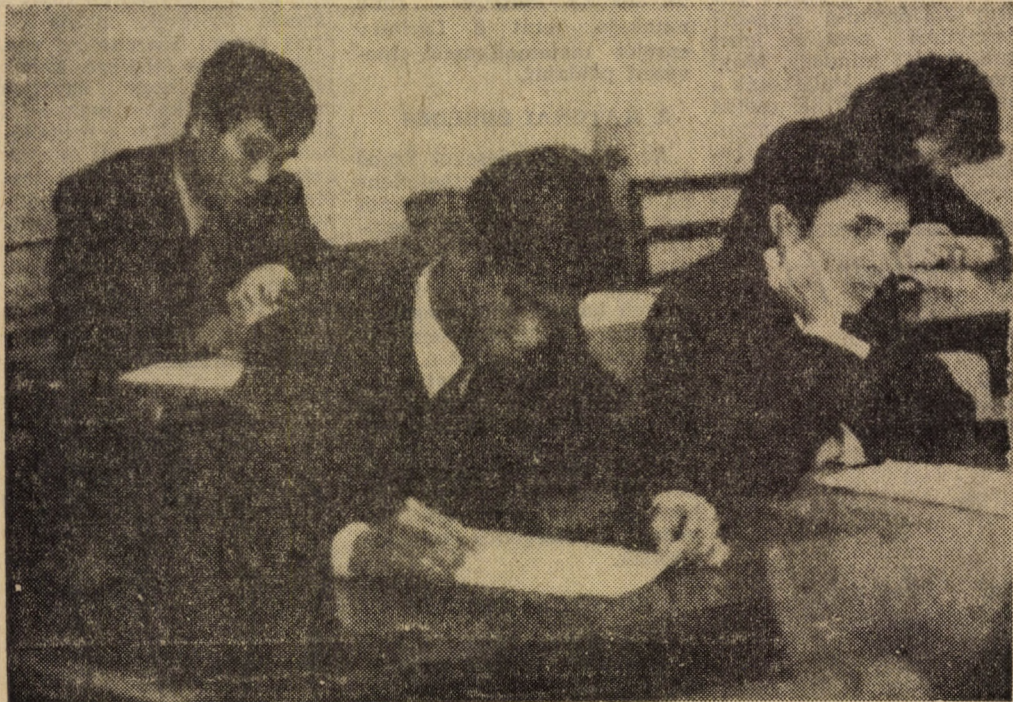
Edzés a Kinizsiben

Könyv a tanyának

Szerkesztőségünkbe lapzártáig 453 darab kötet érkezett be a Felszabadulási Emlékverseny keretében meghirdetett könyvgyűjtési akcióban.

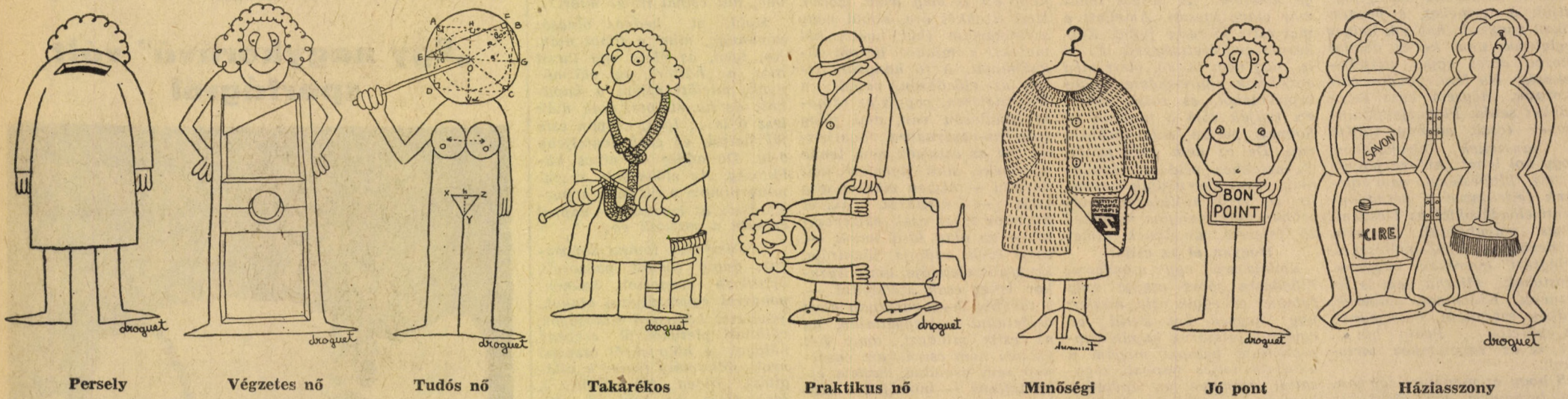
A könyvek döntő részét a kereskedelmi kar, ezen belül is a külkeresek adták, viszont az ipari karosok a többszörös felhívás ellenére a mai napig egyetlen könyvvel sem jelentkeztek.

A begyűjtött könyveket felszabadulásunk 30. évfordulóján rendezendő ünnepségen szeretnénk egy tanyási iskola delegációjának átadni, épp ezért felhívjuk a figyelmet arra, hogy azok az alapszervek, amelyeknek szándékában áll még könyvet ajándékozni, március 15-ig hozzák be a KÖZGAZDÁSZ szerkesztőségbe. Néhány alapszerveztől pénzbeni felajánlás is érkezett, felhívjuk ezek figyelmét, valamint azokat, akik a közeljövőben végzendő társadalmi munkájukból, anyagi eszközökkel szeretnék elősegíteni a tanyási könyvtár megalapozását, szintén keressék fel szerkesztőségünket a megfelelő könyvek kiválasztása céljából.

Külföldi hallgatóink vizsgáznak (Petrick Ákos felvétele)

Nőnap üdvözet az Humanité Dimanche-ból

Persely

Végzetes nő

Tudós nő

Takarékos

Praktikus nő

Minőségi

Jó pont

Háziasszony

Dolce VITA

Bár én még csak három éves vagyok, nem tudom megállni, hogy hozzá ne szóljak a lapjukban dúló „nyílt levél és csukott szemek” vitához. S hogy hozzá szólásom nem ÜRES vízió, azt bizonyítja a TELEVÍZIÓ legutóbbi adásának megtekintéséből levonható következtetés.

Csak azért ragadtam frögépet, mert mélységesen felindított lapjuk legutóbbi számában olvasott egyik hozzájárulás. Ezért még nem vágtam volna ekkora fába frögépet, de úgy felindultam, hogy csak itt, a szerkesztőségnél tudtam megállni. Az idézett cikk a kréták forradalmiságát akarta összehasonlítani a táblatörlőszivacs haladójával. Már maga az összehasonlítás is helytelen, köztudott, hogy csak Felső — Volta létezik, s bár ebben ezt nem tartják alapvető tényezőnek, véleményem szerint a hiba az ördögi körökben van. Az ördögi körök ugyanis nemhogy segítenek, de mégjobban összekuszálják az ügynek a felgombolyítását, ami — az objektív tényezők mérlegeléséből következő vizsgálatok lezárását tekintve — korántsem biztató. Nem és nem! Nem vagyunk masszívak, a legkisebb szél is könnyen elbír velünk. Ez csak azért érdekes, mert sokan még ma sem tudják merről fúj a szél, szél ellen pedig nem jó dolog...

Különösen a veteránok és vétéllarak című frással vagyok megelégedve. Ehhez ugyanis nem kellett az idegen szavak szótárát elővennem, bár meg kell mondani a tartalmával nem értek egyet. Kettőt nem ért a szerző, mint maga is bevallja. Az egyik a fiziológiai képzettség alapvető hiányosságai. Hiába tanultuk meg mi a materializmust, ha egyszer nyersanyaghiány van, akkor még a legjobb eszmék is legfeljebb aranyat érnek, de értékes papírhulladékot nem nyerünk belőlük.

Ne féljünk a forró levesbe nyúlni, merjünk nyugodtan akár két kanállal is, s ne feledjük: Aki mer az nyer. Sajnálatos módon sokan vannak, akik még ma is az egyes emberekben keresik a hibák gyökerét. A gyökerek pedig mélyen a földben vannak, kenjünk tehát mindent a holtakra. De félre a tréfával, s elő a viccel! Az eltévelygések legfőbb jellemzője, hogy magát a szervezetet okolják a bajok miatt. Pedig a szervezet szívós, az ember sok mindent kibír. A hiba tehát nem az emberekben, mégkevésbé az emberi szervezetben van, hanem valahol a kettő között: A közvetítő vonalban. Erre a híradástechnika képviselői már akkor rájöttek, amikor KISZ-vezetőink először ejtették ki az információáramlás fogalmát, s amikor a tagság (aki nem földjé, de földijét vitte magával), először nem értette ezt a kifejezést.

Helytelenítem azt is továbbá, hogy többen a dolce VITA közben elfeledkeztek egy nagyon fontos, mindnyájunkat érintő okmányról, mely a tengelicék egyetemi meghonosításának új rendszerét írja elő. S bár ennek a vitához (mely konkrét), közvetlenül semmi köze, többen azt vágják egymás fejéhez, hogy míg vitatkoznak, összetörik a tengelicék tojásait. A tojásból pedig nem szalonna, de még szauna sem lesz. S itt már át is térünk egyes polgári elméletek bírálatára, melyek veteményeskertünkben nagy kárt okoznak.

Remélem ily módon előviláglik e nézetek teljesen tarthatatlan volta, s a munka zavartalanul megy tovább a maga medrében. Nem szeretném, ha sokan úgy fognák fel hozzájárulásomat, hogy én ki akarom önteni a gyereket is a fürdővízzel együtt. Erről szó sincs, a fürdővíz maradjon, az legalább meleg.

Végül szeretném kinyilvánítani álláspontomat egy olyan dologgal kapcsolatban, ami minden bizonyonyal sokakat megrázott. Ez pedig a villanykapcsoló, amely mint tudjuk még nem minden zugába jutott el kis országunknak. A munka dandárja abban áll, hogy a kapcsolókat kellene elterjeszteni szerte az országban. Ha pedig ez így nem megy, akkor nem muszáj, hogy mindenkinek legyen kapcsolója. Csak azok kapcsolójának be a kapcsolómozgálatba, akik kapcsolataikat nemcsak kapcsolataik növelésére akarják felhasználni.

E megállapítás jelentőségét majd később a többi vitázó is meg fogja érteni — én addig is őrzöm a gondolatot.

efpé

Az „igényes” magyar fiatalok már évek óta lélegzetvisszafolytva figyelik a gomba módra szaporodó tánc és pop-zenekarok alakulását, kíváncsian lesik a változásokat, az új sztárok feltűnését. Ezek az együttesek közös tulajdonságokkal is rendelkeznek: valami egészen újat akarnak, ami még nem volt, csak lesz.

A kedvencek

Ez a már-már görcsös vagy egészen benítóló hat, s ezért muzsikájuk a felszínen üresnek, ósdiinak, igénytelennek, operettszerűen közlés-kiszolgálónak tűnik.

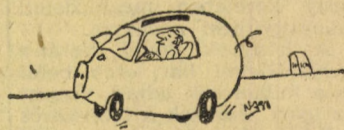
Szeretném most mi is bemutatni egy egészen frissen összetakolt együttest, az előbbi téves nézetek eloszlatása végett. Megkértük a kiváló magyar táncdalénekesnőt, aki legutóbbi magvas gondolatokat tartalmazó, Ha muszáj, hát muszáj című számával a slágerlista élén áll. A jövőben az énekesnő ezzel a zenekarral vesz részt tengerentúli turnékon.

Nagyon örülök, igazán — kezdte, s a szavak végét oly bájosan, affektálva nyújtotta el, hogy attól idegbajt lehetett kapni. Majd így folytatta:

— A zenekar vezetője, becsületes nevén Tetű (nevet) mindenki így ismeri a szakmában, a dobosunk. Nagyon kedves fiú, minden marhaságban benne van, legyen az bármi, egyébként megfontolt srác. Komolyan. Mázlis a szólósunk, szintén remek hang. Régebben a Felvágóhídon játszott bélhíron. Dugó, a bérzongorista, talán ő a legjobb fej. Most járja huszadszor az első általánost, de nem azért, csak úgy, heccből. A basszusgitáros a legfiatalabb közöttünk, 25 éves. Ő a legkomolyabb, most fejezte be a zenei általános iskolát, így neki már zenei képzettsége is van. Sőt. Elve az, hogy a pop-zene néked undorral el kell fordulnia a komolyzenétől, csak így adhat maradandó élményt a kedves közönségnek. Remélem, gyors sikerünk lesz, és így hamar népszerűvé válunk.

Ehhez csak egyet tehetünk hozzá. Bizton remélhetnek, s talán még példaképpül is szolgálhatnak a magyar pop-zene rajongók népes táborának.

— B —

Két vers az „Imigy kiáltott fel a költő” sorozatból

imigy kiáltott fel a költő
midőn az élettől a néhány üveg sörtől
megrészesedve egy árokban találta magát:
Kerestem az örök életet
s most egy gödör mélyén
megtaláltam
mily szép
és
mily mély

imigy kiáltott fel a költő
midőn kilépett a fürdőkádból:
Messzire szálltak már éveim
elfogytak összes érveim
bársonyon bögnék lépteim
s most itt állok megfűrödve

Füldes Péter

Farkasházy Tivadar:

A beatnemzedék nyomában

III. ének, amelyben hősünk felkeresi Lólopa, a rettegett galerivezért.

Riporter: Higgyék el, hogy legszívesebben az inamba szállnék. Hallottak önök már a Muk Sándor utcai galeriról? A környék rémei voltak, járókelőket és nőket futtattak, önkéntes áldozatokat erőszakoltak! De talán szólnának erről maguk a Muk Sándor utcaiak. Jó napot kívánok!

I. férfi: Mukmuk.
II. férfi: Mukmuk.
Riporter: Önök Muk Sándor utcaiak? Ismerték a Lólopa galerit?
I. férfi: Hajaj.
II. férfi: Piszok huligánok voltak.
I. férfi: Felborították a talponállókat!
II. férfi: A részegeket holtrészegre verték!
I. férfi: A Sztrapacskaék Trabantját feltörték és megették!
II. férfi: Az éjjeliőrre borították az éjjelit!
I. férfi: A fényképészt a babájával bezárták egy sötét kamrába!
II. férfi: És előhívták a feleségét!
I. férfi: Luftballont kötöttek a Guzmicek papagájára!
II. férfi: A léghárítás két napig lődözött rá!

I. férfi: Megpatintották a sarki fűszeres összes kukoricáját!
II. férfi: Hónapokig nem lehetett pattogatott kukoricát kapni!
I. férfi: A kutyákat eladták a sintérnek!
II. férfi: A lányokat eladták a pincérnek!
Riporter: Lólopa is részt vett ezekben... a kilengésekben?

I. férfi: Résztvett?!
II. férfi: Ő volt a főkompos!
I. férfi: Levágta a házmaster fél bajuszát és répát dugott...
II. férfi: Az esküvőm napján követelte az első éjszaka jogát!
I. férfi: Azt ugyan követelhetette a maga feleségétől!

Riporter: És ezt túrták a Muk Sándor utcaiak?
I. férfi: Mukkanni sem mertünk kérem.
II. férfi: Ha a Lólopa ökle megindult, örök mosolyra rándult a felperes arca!
Riporter: Tényleg, ön milyen jókedvű típus. Minden jól! Kellemes mosolygás!
(csöngetés) Erőt, egészséget! Ön Lólopa úr?
Lólopa: Pinyó Ottó a becsületes nevem.
Riporter: Riportot szeretnék készíteni önrel, a minket halgass drága lélek című műsor számára.

Ébredések, reggelek

mi életünk kérdései” című munkája, mint a Laricev szovjet matematikusról elnevezett példatár.

2. KATONAI ÉBREDÉS

Az itteni ébredéseket Szabó őrmester tette felejtethetetlené, ugyanis bevett szokása volt hajnali 5 órakor telefonálni olyan stílusban, melyhez képest a sakál üvöltése úgy hat, mintha ez a közismerten hangos állat magában beszélne. A telefon sem nagyon akceptálta ezeket a megnyilvánulásokat, mirehlyt meglátta, lekonyult a kagylójának mind a két fele, és szeretett volna gyorsan meleg alsóvá változni. Többször el is romlott, bár ezt egyes rosszmájú honvédek az őrmester páratlan ügyességének tulajdonították.

3. EGYETEMI ÉBREDÉS

Fél nyolckor. Megint a középiskolaihoz hasonló probléma: Bemenjünk-e. Pesszimista variáció: bemegyek. Keresség és az íróasztalon, mely anyám

Lólopa: Este van, este van, ki-ki nyugalomba, de azért kerüljön beljebb. Katicám, drágám, légy szíves add ide a diólikórt, amit a brigádtól kaptam, és hozzá a mama süttötte hájastésztaból!

Riporter: A minket halgass drága lélek azt szeretné megtudni...

Lólopa: Zsoltika, hányszor mondtam, hogy mosatlan kézzel ne ülj asztalhoz! Köszöntél már a bácsinak? Ez a mai fiatalság! Mondd, a kézimunkaleckéd anyu kikérdezte már?

Riporter: Kérem, biztos, hogy ez a Muk Sándor u. 4. II. emelet 6?

Lólopa: Mukmuk.
Riporter: Biztos.
Lólopa: Egy kis tévélinzert? Zsoltika, oltsd el a bácsi alatt a tüzet! Edes szívem, töltsél még a főriporter úrnak! (csengetés)... Bocsnát! A házmaster. Nem szabad megvártni!... Kézcsók kom Csekonics úr! Mit! Az én fiam?! Levágta a bajuszát?! Melyiket?... Répát dugott? Hallatlan, amikor ilyen drága a zöldség. Most mondja, és én még havi nyolcvanért illemtanórára járatom!
Riporter: Kedves Lólopa... izé... Pinyó úr... hájastészta... sárgarépa... ejnye... mit is akartam... nem emlékszik véletlenül, melyik rádióműsörtől jöttem?

Lólopa: Dehogynem, a minket halgass drága lélektől... Zsoltika! Szeded ki azonnal a bácsi füléből a svábbogarakat?!

Riporter: Azt hiszem mégis eltévesztettem az ajtót... mukmuk... biztos, hogy ön a Lólopa? Aki lopott rendőrkoocsin színezett végig az Élmunkás-hídon? Aki a kirakatokat feszegette?

Lólopa: Edes jó főriporter úr, muszáj a feleségem előtt feszegetni, hogy én miket feszegettem? Inkább töltsd még a diólikórból, vagy egy kis mézes puszedit? Zsoltika, ne köpködj a bácsira! Inkább mutasd meg a szavalóversenyben kapott szóbeli dicséretet, a vasgyújtó jelvényt, a gesztenyenyuszit! Mi az? Hova siet? Még alig kérdezett! Na nézzenek!

★

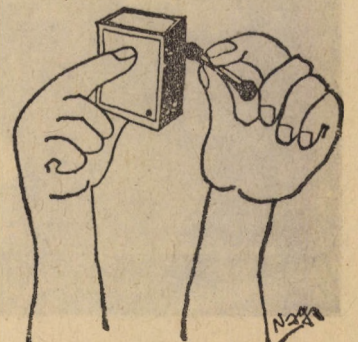
Riporter: Hát ez volt a beatnemzedék. Ni-ni, egy levél van a zsebemben! Erdekessnek tűnik. Felbontom. (robbanás)

Gobbi Hilda: Kedves hallgatónk! Sajnálattal közöljük, hogy Zsoltika levélbombája következtében riporterünket je-nleg egyszerre ápolják a Rókus, a János és a Sport Kórházban. Egybegyűjtése folyik. Ejnye, ejnye Zsoltika!

Úgy látszik itt az új nemzedék!

szerint disznóúhoz, apám szerint Augiász istállójáéhoz hasonlít. Milyen füzetre van szükségem. Olyan ípeg nincs, viszek másikat, minek folytán a gazdaságföldrajz-előadások 10 füzeten vannak arányosan elosztva. Utazás villamoson. Ezek általában csordában járnak, ötösével, utána félórás semmi. Szerencsém van. Felkerülök az ötödikre. Ennek jellemzője, hogy egyetlen megálló előtt képes csak azért állni, hogy később a megállóban állhasson, ott is csak azért áll, hogy utána mindjárt pirosat kapjon, és ezért állhasson. Ez, mondjuk, egy szélkakas számára nem probléma, mert annak nem menni kell, hanem forogni, de a villamosra nézve kellemetlen.

Tombác Endre

KÖZGAZDASZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Megjelenik kéthetenként a tanulmányi időszak alatt

Felolós szerkesztő:

FARKASINSZKY TIBORNE

Szerkesztőség: Budapest IX., Dimitrov tér 8.

Telefon: 257-207

Kiadó: Hirlapkiadó Vállalat

Budapest VIII., Blaha L. tér 3.

Felolós kiadó: Csollány Ferenc

Készül a Szikra Lappnyomdában